

VLAAMSE RAAD
VOOR
WETENSCHAPSBELEID

ACTIVITEITENVERSLAG

1 9 9 4 - 1 9 9 5

VLAAMSE RAAD
VOOR
WETENSCHAPSBELEID

ACTIVITEITENVERSLAG

1 9 9 4 - 1 9 9 5

Voorwoord

Op 16 november 1995 viel mij de eer te beurt voorzitter te worden van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB). De VRWB, het hoogste adviesorgaan in Vlaanderen voor het wetenschaps- en technologiebeleid, vervult een gewichtige rol als raadgever, begeleider, inspirator, geweten en gangmaker van de strategisch meest cruciale engagementssector waaraan het nieuwe Vlaanderen zich zal optrekken.

Sinds zijn oprichting heeft de VRWB zich gesta- dig ontwikkeld onder de dynamische impuls van mijn voorgangers Theo Peeters, Jef Roos en André Oosterlinck. De VRWB is gegroeid naar een efficiënt werkende Raad met een intens gesprek intern en een groot gezag naar buiten. Van bij het prille begin in 1986 tot voor enkele jaren (april 1994) was ik al als raadslid betrokken bij de VRWB. Bij mijn terugkeer als vierde VRWB-voorzitter tref ik een nog welvarender VRWB aan, die tot volle ontplooiing is gekomen en is opengebloeid tot een volwassen raad van wijzen.

Het algemene klimaat voor het wetenschapsbe- leid is ondertussen ook stimulerender gewor- den. We stellen vast dat het de Vlaamse rege- ring ernst is om het wetenschappelijk onderzoek als prioriteit te stellen. De voorgestelde beleids- prioriteiten voor 1995-1999 zijn ongetwijfeld lovenswaardig. De VRWB heeft in een eerste globaal advies reeds zijn waardering en vreugde geuit over de aangekondigde belang- rijke plannen, met inbegrip van een duidelijke financiële doelstelling, die voor het weten- schaps- en technologiebeleid van de komende vijf jaar worden uitgetekend.

De VRWB zal de Vlaamse regering gestadig herinneren aan haar goede voornemens en die

ook helpen waarmaken met degelijke en goed onderbouwde adviezen en aanbevelingen.

De adviesopdracht van de VRWB ligt zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts in het proces van de besluitvorming. De VRWB moet enerzijds het adviesorgaan zijn dat door de Vlaamse regering geconsulteerd wordt over al haar initiatieven inzake wetenschapsbeleid. Anderzijds zal de VRWB zelf initiatieven nemen om belangrijke vraagstellingen m.b.t. het wetenschapsbeleid te onderzoeken en de overheid daarmee elementen aan te reiken om haar wetenschapspolitiek uit te stippelen.

Een juist evenwicht tussen de adviesopdracht en het opzetten van eigen projecten zal blijvend moeten nagestreefd worden. Immers een VRWB die alleen maar advies uitbrengt op verzoek verwordt tot een ad hoc werkgroep met weinig potentieel voor het uitwerken van een eigen visie. Anderzijds houdt het zich uitsluitend beperken tot aanbevelingen op eigen initiatief het gevaar in dat de VRWB ver van de actuele beleidsvoering gaat werken en zijn aanbevelingen de mist ingaan.

Het is dan ook belangrijk dat de huidige dynamiek binnen de VRWB verder aangewakkerd blijft, evenals het onderhouden van een goede communicatie met het beleid. Alle VRWB-leden zullen met volle inzet als wijzen zitting hebben om na te denken, te overleggen, te debatteren over de grote krachtlijnen en de minder grote aspecten van het wetenschapsbeleid.

Het nieuwe Vlaanderen zal de instap naar de kennismaatschappij niet missen. De kennisexplosie doet, naar men zegt, het kennisvolume om de 7 jaar verdubbelen. In het voor de

Vlaamse regering, en dus ook voor iedere Vlaming wat magische jaar 2002 moeten wij dus dubbel zoveel weten als wij nu weten. Dit is een fascinerend perspectief!

De VRWB zal het voortouw moeten nemen in die beweging en er ook voor moeten zorgen dat deze kennis gedeeld wordt met zovelen mogelijk.

Roger Dillemans
Voorzitter

Voorgeschiedenis

Het jaar 1995 was het tiende werkjaar van de VRWB. Het is een gelegenheid om terug te blikken op de tienjarige geschiedenis van het hoogste adviesorgaan in Vlaanderen voor het wetenschaps- en technologiebeleid.

Aan de wieg van de VRWB stond een groep van experts-hoogleraren, die in 1982 door de toenmalige Vlaamse regering werden samengeroept. Om versnippering en overlapping van adviesorganen inzake wetenschappelijke activiteiten te vermijden, kregen zij als opdracht voorstellen uit te werken betreffende overlegstructuren inzake het wetenschappelijk onderzoek. Hun aanbevelingen liggen aan de basis van de oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid bij besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 1985.

De officiële installatie-plechtigheid had plaats op 18 februari 1986. Minister Gaston Geens, toen de voorzitter van de Vlaamse regering, sprak bij die gelegenheid over de grote verwachtingen die binnen de Vlaamse Gemeenschap werden gekoesterd omtrent de impact van de VRWB op de wetenschapsbeoefening in Vlaanderen. Minister G. Geens situeerde de werking van de VRWB toen rond vier hoofdthema's, zijnde toekomstverkenningen aan de hand van een langetermijnvisie, de organisatie van het Vlaamse wetenschapsbeleid, operationele aspecten i.v.m. vorming van onderzoekers en impulsacties, en de federale en internationale relaties.

Het eerste jaar (1986) ging de kersverse VRWB onder de bezieling van zijn eerste voorzitter, prof. Theo Peeters, met veel enthousiasme van start. Maar logistiek-administratieve problemen belemmerden in 1987, en voor een groot deel ook nog in 1988, ernstig de VRWB-werkzaamheden. Een oplossing werd gevonden bij de VLIR, die vanaf 1 juni 1988 voor één jaar het VRWB-secretariaat op poten hielp zetten. Vanaf 1 juni 1989 werd een regeling getroffen om het VRWB-secretariaat te organiseren binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Vanaf toen heeft de VRWB zich gestadig kunnen ontplooiën tot een volwaardig adviesinstrument in de besluitvorming t.a.v. het Vlaamse wetenschapsbeleid. Prof. Jef Roos nam begin 1990 de fakkel over als voorzitter. Onder zijn impuls heeft de VRWB duidelijk aan gezag kunnen winnen.

De erkenning van zijn gezagsvolle status kreeg de VRWB van het Vlaams Parlement, dat eind 1993 een decreet goedkeurde tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid. De VRWB kon nu steunen op een stevige juridische basis met meer autonomie en een beklemtoning van de beleidsaspecten in zijn opdracht.

De heer Luc Van den Brande, minister-president, installeerde op 22 maart 1994 de nu decretaal samengestelde VRWB. Prof. Jef Roos werd opnieuw voorzitter, maar gaf in september de hamer door aan prof. André Oosterlinck, die op zijn beurt eind 1995 werd opgevolgd door prof. Roger Dillemans, de huidige VRWB-voorzitter.

De minister-president zei tijdens de installatieplechtigheid erop te rekenen dat de VRWB zelf initiatieven zou nemen en uit eigen beweging aanbevelingen zou doen inzake een betere organisatie van het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. De minister-president stelde uitdrukkelijk er de voorkeur aan te geven om samen met alle betrokkenen te werken aan een globale visie op het Vlaamse wetenschapsbeleid.

De vernieuwde VRWB concentreerde zijn werkzaamheden dan ook meer dan voorheen op het langetermijndenken. 1995 was in dat opzicht een topjaar. De VRWB slaagde erin, geanimeerd door het efficiënte enthousiasme van de voorzitter, prof. André Oosterlinck, op eigen initiatief niet minder dan 4 belangrijke proactieve aanbevelingen te formuleren, en last but not least om als hoogtepunt een boodschap te richten aan de nieuwe Vlaamse regering.

De VRWB mocht in de diverse beleidsdocumenten met tevredenheid vaststellen dat de Vlaamse regering en de minister-president, tevens bevoegd voor wetenschap en technologie, in hoge mate rekening houden met de VRWB-adviezen en -aanbevelingen.

Activiteiten

1994

In 1994 brak voor de VRWB een nieuw tijdperk aan. Het decreet van 15 december 1993 tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid bevestigt en versterkt de rol van de VRWB. De decreetgever verleent de VRWB een grotere autonomie, opdat de Raad zijn opdrachten als hoogste adviesorgaan inzake wetenschaps- en technologiebeleid onafhankelijk van de politieke overheid of van individuele belangen kan uitvoeren.

Tevens werd het accent sterker dan voorheen gelegd op de globale beleidslijnen en prioriteiten inzake wetenschaps- en technologiebeleid.

Op 22 maart 1994 installeerde minister-president Luc Van den Brande plechtig de nieuwe VRWB, samengesteld volgens de decretale bepalingen.

De vernieuwde VRWB heeft geen tijd verloren en is snel gestart met het organiseren van zijn werkzaamheden in het licht van het langetermijndenken.

Eerst was er de organisatie begin 1994 van de discussiegroep binnen de commissie Wetenschapsbeleid rond de situatie van de onderzoeker. Deze discussiegroep heeft in een eerste fase feiten en cijfers verzameld omtrent de situatie, d.w.z. de loopbaanmogelijkheden, van de onderzoeker aan de Vlaamse universiteiten, onderzoeksinstituten en bedrijven. In een tweede fase werden hieruit knelpunten gedistilleerd en voorstellen geformuleerd voor remediëring. Momenteel wordt het rapport terzake gefinaliseerd.

Een andere belangrijke activiteit in het kader van het ontwikkelen van een langetermijnvisie inzake het Vlaamse wetenschapsbeleid, resulteerde in de publicatie eind 1994 van het rapport "Wetenschap als Cultuur", gevolgd door een VRWB-aanbeveling in 1995. Dit rapport

kreeg ruime aandacht en werd druk besproken in brede wetenschappelijke, wetenschapspolitieke en maatschappelijke kringen. De VRWB-werkzaamheden in dit verband gaan reeds terug tot het voorjaar van 1992 toen een ad hoc werkgroep werd belast met een analyse van de specifieke problemen, eigen aan het brede domein van de cultuurwetenschap. Aan de werkgroep werd gevraagd een voorstel uit te werken ter bevordering van de cultuurwetenschappen met nadruk op hun eigen bijdrage tot het maatschappelijk leven. De ad hoc werkgroep heeft op basis van algemeen ervaren lacunes en problemen in maart 1993 een interimrapport aan de VRWB voorgelegd, met als titel "De impact van de wetenschappen op de cultuur en de bijzondere problematiek van de cultuur- en gedragwetenschappen". Aansluitend bij dit interimrapport werd een studieopdracht uitgevoerd door de onderzoekers Marc De Mey (promotor), Johan Braeckman en Tom Claes. Over het onderzoek, waarin een massa kwantitatieve gegevens alsook een uitgebreide kwalitatieve documentering werden verzameld, verscheen in december 1994 een rapport "Wetenschap als Cultuur", dat in boekvorm werd verspreid. Het geeft een scherpe probleemanalyse en biedt een aantal suggesties voor mogelijke oplossingen.

Daarnaast heeft de VRWB in de loop van 1994 tevens een aantal adviezen op verzoek geformuleerd.

De minister-president vroeg de VRWB om advies inzake het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende de financiering van de geconcerteerde onderzoeksacties en van de speciale fondsen voor onderzoek in de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap. Het ontwerp-besluit beoogde onder meer de creatie binnen elke universiteit van een "Bijzonder Universitair Onderzoeksfonds" voor het beheer van de overheidsbijdrage voor de geconcerteerde onderzoeksacties en de speciale fondsen voor onderzoek, waarbij de ruimere beslissings-

bevoegdheid van de universiteiten aan bepaalde voorwaarden gekoppeld werd. Het VRWB-advies verscheen in februari 1994.

Diezelfde minister raadpleegde de VRWB verder nog inzake zijn voorstel voor een nieuwe actie ter stimulering van de Vlaamse universitaire deelname aan Europese onderzoeksprogramma's. Het voorstel voorzag enerzijds in de ondersteuning van 'verkenkende internationale initiatieven' als potentiële basis voor een later EU-projectvoorstel, en anderzijds in het beperkte behoud van middelen voor cofinanciering in strikte zin van goedgekeurde EU-projecten. De VRWB bracht zijn advies uit in maart 1994.

In diezelfde maand kwam er nog een advies tot stand betreffende het onderzoeksinitiatief van de minister-president rond 'Sprak- en Taaltechnologie' voor het Nederlands. Het onderzoeksinitiatief paste in de langetermijnstrategie van de Vlaamse regering, om Vlaanderen te versterken in het Europa der regio's en zorg te dragen voor de Vlaamse culturele eigenheid, waarvan taal een belangrijke emanatie is.

Ook de Vlaamse minister van Onderwijs vroeg in 1994 het advies van de VRWB, meer bepaald inzake het ontwerp-besluit van de Vlaamse regering tot regeling van de procedure van het beleidsgericht onderwijskundig wetenschappelijk onderzoek op initiatief van de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs. Dit ontwerp-besluit heeft voornamelijk tot doel de bestaande procedure te verduidelijken en te vereenvoudigen.

Een opvallend feit in 1994 was de lancering door minister-president Luc Van den Brande van zijn "Technologienota Vlaanderen 2002", waarin hij een aantal concrete voorstellen doet voor de invulling van het technologiebeleid in het kader van het project Vlaanderen – Europa 2002. De minister-president opteert daarbij

voor drie speerpunttechnologieën, m.n. biotechnologie, informatietechnologie en nieuwe materialen. De belangrijkste hierin voorgestelde acties, ook wat betreft financiële implicaties, zijn de oprichting van een Vlaams interuniversitair instituut voor biotechnologie (VIB), en het opstarten van een actieprogramma in het domein van de informatietechnologie, vooral gericht op multimedia.

De technologienota werd voor advies aan de VRWB voorgelegd, die zich op 30 juni 1994 hierover uitsprak.

Het laatste advies van dat werkjaar heeft betrekking op het ontwerp-besluit van de Vlaamse regering betreffende de toekenningsvoorwaarden van de jaarlijkse toelagen van de Vlaamse Gemeenschap aan het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek en de erbij geassocieerde onderzoeksfondsen. Sinds de wijziging van de statuten van het NFWO in juni 1992, beheert de Vlaamse raad van bestuur van het NFWO de toelagen voor het niet-georiënteerd wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. De Vlaamse regering wil met dit ontwerp-besluit de voorwaarden bepalen die aan het NFWO worden opgelegd voor de toekenning van deze toelagen. Tot vandaag werd dit ontwerp-besluit nog niet goedgekeurd.

Het najaar van 1994 betekende ook het einde van het bijna vijf jaar durende voorzitterschap van prof. dr. ir. Jef Roos, die met ingang van 1 september 1994 een functie opnam in de privé-sector en werd opgevolgd door prof. dr. ir. André Oosterlinck.

1995

1995 was een heel bijzonder jaar voor Vlaanderen, het Vlaamse Parlement werd voor de eerste maal rechtstreeks verkozen. Voor de VRWB was dit een gelegenheid om een boodschap te richten aan de nieuwe Vlaamse regering met betrekking tot het Vlaamse wetenschapsbeleid.

In zijn boodschap formuleert de VRWB een aantal aanbevelingen voor de krachtlijnen van een evenwichtig wetenschaps- en technologiebeleid, gesteund op uitvoerige analyses en discussies in de schoot van de VRWB en zijn commissies.

Verder formuleerde de VRWB in juni 1995 een aanbeveling bij de beleidsbrief "Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen – Beleidsbrief voor 1995", die de minister-president in oktober 1994 had voorgesteld in de commissie Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid van de Vlaamse Raad. Dit document is uitvoerig besproken in de schoot van de VRWB, en meer bepaald in zijn commissie Wetenschapsbeleid.

Naar aanleiding van het project "Telenet Vlaanderen" van de Vlaamse minister van Economie, heeft de VRWB zich willen beraden over de implicaties die dit project zal teweegbrengen voor de Vlaamse wetenschappelijke wereld. Op vraag van de VRWB heeft de minister het Eindrapport dd. 12 oktober 1994 van het studiesyndicaat "Nieuwe diensten op kabel en/of telefoonlijnen" meegedeeld en tevens expliciet de Raad om advies verzocht.

Het VRWB-advies werd voorbereid in een ad hoc werkgroep en door de VRWB goedgekeurd op 28 juni 1995.

Conform de bepalingen in het oprichtingsdecreet van 15 december 1993, bracht de VRWB in 1995 advies uit betreffende de Vlaamse horizontale begrotingsprogramma's wetenschapsbeleid 1994 en 1995. Zoals ook

voor de begrotingen 1991, 1992 en 1993 is gebeurd – de opeenvolgende VRWB-begrotingsadviezen zijn stilaan een begrip geworden – heeft de VRWB, en meer bepaald zijn commissie Begroting en Financiën, een grondige analyse uitgevoerd ter onderbouwing van dit advies. Hierbij werden de Vlaamse overheidskredieten voor wetenschapsbeleid in een federaal en internationaal kader geplaatst en werd hun evolutie in de tijd nagegaan. In zijn advies vraagt de VRWB de Vlaamse overheid om de financiële inhaalbeweging, die sinds 1993 voor O&O werd ingezet, voort te zetten en nog te versnellen.

De commissie Federale en Internationale Samenwerking onderzocht in opvolging van twee eerdere VRWB-adviezen omtrent de deelname van Vlaamse onderzoeksgroepen en bedrijven aan Europese onderzoeksprogramma's, uitgebracht in 1989 en 1991, de meest recente bevindingen terzake. De resulterende VRWB-aanbeveling, uitgebracht in september 1995, is onder meer gebaseerd op de nieuwe ontwikkelingen van het Europese OTO-beleid en de gevolgen hiervan voor de Vlaamse deelnemers en concentreert zich rond de punten: informatieverstrekking, kwaliteitsbevordering en evaluatie, het Vlaamse onderzoeksbeleid en integratie.

Naar aanleiding van het eerder vermelde rapport "Wetenschap als Cultuur", formuleerde de VRWB in september 1995 een aanbeveling inzake het stimuleren van de cultuur- en gedragswetenschappen. Hierin stelt de VRWB expliciet dat een verhoging van de financiële middelen een noodzakelijke maar duidelijk niet voldoende voorwaarde is om de problematiek van de cultuur- en gedragswetenschappen op te lossen. Naast een volgehouden beklemtoning van kwaliteitsvereisten zijn structurele innovaties nodig. De VRWB richt zijn aanbevelingen tot de verschillende niveaus: de cultuur- en gedragswetenschappers zelf, de universiteiten en het overheidsbeleid.

Het IWT-rapport 'Toekenning van de specialisatiebeurzen voor het academiejaar 1994-1995' heeft de aandacht getrokken van de VRWB, die het nodig heeft geacht hierover een aanbeveling te formuleren. Vanaf 1 oktober 1994 werden het beheer en de coördinatie van de Vlaamse specialisatiebeurzen van het nationale IWONL overgedragen aan het IWT. Over de eerste selectieprocedure, door het IWT georganiseerd in het najaar van 1994, wordt in voormeld rapport uitgebreid verslag uitgebracht betreffende het verloop van de beoordelingsprocedure en de wijze van selectie

van de bursalen. De VRWB is van oordeel dat het IWT zijn eerste selectieprocedure professioneel heeft georganiseerd.

In het laatste kwartaal van 1995 was er de vraag van de secretaris-generaal van het departement Onderwijs, aan onder meer de VRWB om commentaar te geven bij de oproep die de ministers van Onderwijs van Bremen, Nedersaksen, Noordrijn-Westfalen, Nederland en Vlaanderen hebben gericht aan de hoger onderwijs- en onderzoeksinstituten om grensoverschrijdende samenwerking in het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek in de betreffende regio's te verbreden en te verdiepen. Het uiteindelijke doel van de oproep is een open onderwijsruimte te creëren in de desbetreffende regio's en hierdoor nieuwe keuzemogelijkheden aan de studenten aan te bieden. De VRWB-commentaar werd uitgebracht in december 1995.

Ten slotte was er ook in 1995 een voorzitterswissel aan het hoofd van de VRWB. Met ingang van 1 november 1995 werd prof. dr. Roger Dillemans, ere-rector van de K.U. Leuven, benoemd tot voorzitter van de VRWB in opvolging van prof. dr. ir. André Oosterlinck, die wegens zijn benoeming tot rector van de K.U. Leuven zijn mandaat van VRWB-voorzitter ter beschikking stelde.

Ter gelegenheid van de installatie van de nieuwe VRWB-voorzitter op 16 november 1995, heeft minister-president Luc Van den Brande zijn beleidsbrief "Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen: Beleidsprioriteiten 1995-1999" aan de VRWB voorgesteld.

Lopende activiteiten

Uiteraard wordt in de schoot van de VRWB en zijn commissie Wetenschapsbeleid ruime aandacht besteed aan de beleidsbrief "Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen: Beleidsprioriteiten 1995-1999". Een eerste globaal advies hieromtrent heeft de VRWB al uitgebracht. Momenteel is een verdere grondige en systematische bespreking van de beleidsbrief aan de gang.

De VRWB bereidt tevens een aanbeveling voor bij het Beleidsplan 1996-2000 van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, meegedeeld door de Vlaamse raad van bestuur van het NFWO.

Verder zal de VRWB steunend op het eerder vermelde rapport betreffende de loopbaanmogelijkheden van de Vlaamse onderzoeker, dat eerstdaags wordt gefinaliseerd, een aanbeveling formuleren.

Nog eind 1995 heeft de VRWB, in opvolging van de VRWB-aanbeveling van 1993 betreffende de Vlaamse deelname aan ruimteonderzoek in het kader van ESA, een Technisch Comité voor Ruimtevaartonderzoek (TCRV) met deskundigen terzake opgericht. De taak van dit comité bestaat er onder meer in de evolutie in het ruimtevaartonderzoek en in ESA, het Belgische beleid terzake en de Vlaamse betrokkenheid na te gaan. De TCRV-werkzaamheden zijn inmiddels volop aan de gang en in het najaar van 1996 zal hierover een rapport met voortgangsbewaking verschijnen.

De commissie Federale en Internationale Samenwerking (CFIS) werkt aan een onderzoek naar de Vlaamse betrokkenheid bij de grote internationale wetenschappelijke organisaties (o.a. CERN, ESRF, EMBO/EMBL, ESO, ESF, EUREKA, UNESCO, EUCLID, IGBP, COST,...). Een syntheserapport dienaangaande met een bijbehorende aanbeveling is in voorbereiding.

Binnen diezelfde commissie wordt ook aandacht besteed aan de beleidsnota van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek 1996-2001. Hierbij worden verschilpunten en raakpunten tussen de NWO en het Vlaamse NFWO en hun beider beleidsnota's in kaart gebracht.

Op verzoek van de minister-president heeft de VRWB begin 1996 een advies opgesteld naar aanleiding van de oprichting van de Federale Raad voor Wetenschapsbeleid.

De minister-president heeft bij de VRWB recentelijk vragen om advies ingediend over het onlangs goedgekeurde federale impulsprogramma "Duurzame Ontwikkeling" en met betrekking tot de beurzensystemen voor onderzoekers in Vlaanderen.

Als belangrijk feit dient te worden aangestipt: de recente oprichting door de VRWB van een permanente commissie voor technologiebeleid, om gestelde problemen uit te diepen die specifiek zijn voor het technologiebeleid en het voorbereiden van de VRWB-adviezen en -aanbevelingen terzake. De werkzaamheden van de nieuwe commissie zijn in april 1996 van start gegaan. Op het werkprogramma van deze commissie staat, het "Groenboek over Innovatie" van de Europese Commissie in een Vlaams kader; het O&O-steunbeleid in Vlaanderen; een actief technologieverspreidingsbeleid en de informatiemaatschappij en de gebruikers.

Adviezen¹

Advies van de VRWB inzake het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende de financiering van de geconcentreerde onderzoeksacties en van de speciale fondsen voor onderzoek in de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap. VRWB-R/ADV 36 – 24 februari 1994

Het ontwerp-besluit van de Vlaamse regering bepaalt dat binnen elke universiteit, een Bijzonder Universitair Onderzoeksfonds wordt gecreëerd voor het beheer van de overheidsbijdrage voor de geconcentreerde onderzoeksacties en de speciale fondsen voor onderzoek. De universiteit draagt hiertoe bij, vanuit de haar beschikbare middelen, ten belope van ten minste 20 % van de overheidsbijdrage. De overheidsbijdrage wordt tussen de universiteiten verdeeld via een verdeelsleutel die de universitaire onderzoekscapaciteiten in rekening brengt. Met ingang van het begrotingsjaar 1995 wordt voor beide onderzoekskredieten één verdeelsleutel gehanteerd, met een bodembedrag per universiteit.

De ruimere beslissingsbevoegdheid van de universiteiten inzake het beheer van de middelen van het Bijzonder Universitair Onderzoeksfonds wordt gekoppeld aan bepaalde voorwaarden inzake de besteding van de overheidsbijdrage, de selectie van de projecten, de verantwoording van de toekenning van de middelen en de beoordeling van de kwaliteit van de geleverde onderzoeksprestaties.

In zijn advies uitgebracht op 24 februari 1994 onderschrijft de VRWB de algemene uitgangspunten van het ontwerp-besluit, met name het stimuleren van:

- het opstellen van een onderzoeksbeleidsplan door de universiteiten;
- de eigen verantwoordelijkheid van de universiteiten via de verplichte bijdrage;
- interuniversitair overleg en samenwerking;
- een adequate kwaliteitszorg, met inbegrip van de mogelijkheid tot een externe evaluatie.

In het bijzonder onderschrijft de VRWB de grotere verantwoordelijkheid die wordt toegekend aan het universiteitsbestuur, dat zelf de subsidiabele onderzoeksactiviteiten en de modaliteiten en criteria voor toekenning dient vast te leggen.

De VRWB gaat ermee akkoord dat bij de besteding van de middelen bijzondere aandacht uitgaat, enerzijds naar de onderzoeksprojecten van uitstekende wetenschappelijke waarde met een zekere omvang en looptijd (de vroegere geconcentreerde onderzoeksacties), en anderzijds naar nieuwe, vernieuwende en risicovolle initiatieven. De Raad acht het echter niet wenselijk dat in de verdeling van de middelen strikte percentages worden opgelegd voor deze twee soorten projecten. Bovendien moet er ook ruimte zijn voor waardevolle projecten in domeinen waar aan de gestelde eisen qua omvang en looptijd niet steeds voldaan kan worden. De desbetreffende bepalingen van het ontwerp-besluit dienen in die zin aangepast te

⁽¹⁾ De integrale tekst van de adviezen is op schriftelijke aanvraag te verkrijgen bij het VRWB-secretariaat.

worden. Tevens benadrukt de VRWB dat een onderbouwd en gemotiveerd beleidsplan hierdoor des te belangrijker wordt.

Het vereiste akkoord van de bevoegde ministers (in casu de minister, bevoegd voor wetenschapsbeleid en de minister, bevoegd voor onderwijs) mag volgens de VRWB in geen geval leiden tot inmenging in het onderzoeksbeleid van de universiteit of tot onnodige vertragingen die de continuïteit van de financiering van het universitair fundamenteel onderzoek in het gedrang brengen.

De VRWB onderschrijft de behoefte aan interuniversitair overleg, dat jaarlijks moet leiden tot steeds betere afspraken inzake concentratie, speerpuntvorming, interuniversitaire samenwerking en niet-overlapping van de bovengenoemde onderzoeksprojecten (de vroegere geconcentreerde onderzoeksacties). Deze afspraken moeten in elk geval voldoende ruimte laten voor concurrentie binnen het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. De VRWB beveelt de VLIR en het NFWO aan zich samen te beraden over welke procedure het meest geschikt is om dit interuniversitair overleg te organiseren.

Advies betreffende de nieuwe regeling voor de cofinanciering van deelname van Vlaamse universitaire onderzoeksploegen aan Europese onderzoeksprogramma's.

VRWB-R/ADV 37 – 22 maart 1994

De minister-president van de Vlaamse regering heeft de VRWB om advies gevraagd inzake zijn voorstel voor een nieuwe actie ter stimulering van de Vlaamse universitaire deelname aan Europese onderzoeksprogramma's. Het voorstel voorziet enerzijds in de ondersteuning van 'verkennende internationale initiatieven', die potentieel de basis vormen om in een latere fase bij de Europese Commissie een projectvoorstel te kunnen indienen, en anderzijds in het behouden van cofinanciering in strikte zin voor goedgekeurde EU-projecten, weliswaar met beperkte middelen.

Ten minste 50% van de overheidsbijdrage dient besteed te worden aan de ondersteuning van de verkennende internationale initiatieven. Vanaf 1995 en naargelang van de resultaten van de actie, wordt voorzien in een stijging van dit percentage. Het saldo is voorbehouden voor cofinanciering in strikte zin.

Naast de criteria en procedures m.b.t. selectie en rapportering door de universiteiten, voorziet het voorstel in een evaluatie van de actie in twee fasen: een eerste evaluatie na twee jaar door de universiteiten en een algemene evaluatie van de actie na vier jaar door de minister bevoegd voor wetenschapsbeleid.

De VRWB is van oordeel dat er nu een reële behoefte bestaat aan stimulering, maar dat deze niet mag verworden tot een alternatief voor onderzoeksfinanciering door de EU of voor andere vormen van financiering in het kader van het Bijzonder Universitair Onderzoeksfonds.

De VRWB onderschrijft het toekennen van meer verantwoordelijkheid aan de universiteiten inzake het beheer en de aanwending van de middelen, waardoor de universiteiten, via de

werking van de onderzoeksraden, in grotere mate een eigen beleid kunnen voeren ten aanzien van het Europees onderzoek.

Deze actie dient volgens de VRWB overigens ook de mogelijkheid te bieden om de participatie aan te moedigen van een andere Vlaamse onderzoekspartner uit de universiteiten of de industrie.

Inzake de verkennende internationale initiatieven onderschrijft de VRWB het principe om de dynamische inschakeling van Vlaamse groepen in internationale onderzoeksnetwerken te bevorderen. Gezien het strategische belang van de EU-onderzoeksprogramma's voor de Vlaamse industrie, pleit de VRWB ervoor dat het instrument voor rechtstreekse ondersteuning van verkennende internationale samenwerkingspro-

jecten uitgebreid wordt tot industriële onderzoeksgroepen.

De VRWB maakt evenwel enig voorbehoud betreffende de criteria voor de verkennende internationale samenwerkingsprojecten, meer bepaald bij de beperking van de nieuwe actie tot die onderzoekseenheden die nog niet of slechts eenmaal deelnamen aan EU-onderzoeksprogramma's. De Raad beveelt aan om de universiteiten ook hierin in grote mate een autonome rol toe te kennen.

Ten slotte pleit de VRWB voor de invoering van een algemene evaluatie van de actie na twee jaar, in het bijzonder inzake de werkbaarheid van het systeem, de verdeelsleutel en de continuering van de cofinanciering.

Advies van de VRWB betreffende het onderzoeksinitiatief rond 'Sprak- en Taaltechnologie' voor het Nederlands.

VRWB-R/ADV 38 – 22 maart 1994

De minister-president vroeg eind 1993 de VRWB dringend advies omtrent zijn onderzoeksinitiatief rond "Sprak- en Taaltechnologie" voor het Nederlands.

Het onderzoeksinitiatief past in de langetermijnstrategie van de Vlaamse regering, om Vlaanderen te versterken in het Europa der regio's en zorg te dragen voor de Vlaamse culturele eigenheid, waarvan taal een belangrijke emanatie is.

Het onderzoeksinitiatief omvat twee fasen. Een kortetermijnprogramma met welomschreven doelstellingen, gericht op het wegwerken van bestaande lacunes, en een langetermijnprogramma, waarvan de uitwerking een onderdeel zou vormen van het kortetermijnproject.

De VRWB vond de toegemeten tijd te kort om een gefundeerd advies uit te brengen over dit initiatief rond deze belangrijke problematiek. De VRWB heeft de minister-president in een korte brief laten weten om begrotingstechnische redenen akkoord te kunnen gaan met een principiële goedkeuring van het kortetermijnprogramma. De mogelijkheid diende evenwel te worden opengelaten voor eventuele bijsturingen ingevolge het latere VRWB-advies. De VRWB heeft ook gevraagd om in het kader van een ruimer wetenschapsbeleid tevens aandacht te besteden aan maatschappelijke en culturele aspecten van de taalproblematiek.

Op 22 december 1993 keurde de Vlaamse regering het kortetermijnprogramma goed, waarbij ook een engagement werd aangegaan voor het langetermijnprogramma.

De VRWB formuleerde zijn advies op 22 maart 1994. Daarin stelt de VRWB als algemene doelstelling van het lange-termijnprogramma voor op het Nederlands als volwaardige taal te handhaven en het gebruik ervan voor elkeen te optimaliseren. Dit geldt in het bijzonder voor het Nederlands in een Europees perspectief.

Als specifieke doelstelling dient volgens de VRWB het onderzoekprogramma het wetenschappelijk onderzoek rond taal en spraak en i.h.b. de spraak- en taaltechnologie voor het Nederlands te stimuleren om:

- van de gebruiker van het Nederlands een sterke gebruiker te maken via o.m. technologische hulpmiddelen ter verbetering van het Nederlandse taalgebruik (geschreven en gesproken);
- in te spelen op bestaande maatschappelijke behoeften, zoals spraakherkenning, computerondersteunde vertaling, hulpmiddelen bij spraakstoornissen,....

De VRWB beveelt aan bij het uitwerken van het langetermijnprogramma de volgende principes te hanteren:

- Samenwerking en synergie, tussen linguïsten, technologen en psychologen enerzijds, en een versterkte wisselwerking wat betreft taalonafhankelijke en taalafhankelijke aspecten anderzijds;
- Evalueren, valoriseren en eventueel voortbouwen op het kortetermijnprogramma (cfr. aspect fundamentele kennis verwerven m.b.t. spraaksynthese en spraakherkenning, uitwerken gegevensbestanden ,...);
- Inspelen op het aanwezige onderzoekspotentieel in Vlaanderen;
- Complementariteit t.o.v. de inspanningen in de Europese Unie en coördinatie met de in-

- spanningen in Nederland;
- Evaluatie van alle mogelijke beleidsondersteunende aspecten van taaltechnologie afhankelijk van hun relevantie en potentiële impact, en van een realistische kosten-batenanalyse.

De VRWB beveelt aan om bij het uitwerken van het langetermijnprogramma een interuniversitair en multidisciplinair team te betrekken, waarin zowel deskundigen in de taalkunde, in de spraak- en taaltechnologie als in de psycholinguïstiek en in de logopedie zitting hebben. Dit team krijgt de opdracht de specifieke doelstellingen nader te preciseren, uitgaand van een inventaris van het wetenschappelijk onderzoek op dit terrein in Vlaanderen en Nederland.

Daar de VRWB de toepassingen dus duidelijk ruimer ziet dan enkel automatisch vertalen, wordt aanbevolen een uitgebreide behoeftenanalyse uit te voeren.

Het uitgewerkte programma dient voor advies aan de VRWB te worden voorgelegd.

Advies van de VRWB inzake het ontwerp-besluit van de Vlaamse regering tot regeling van de procedure van het beleidsgericht onderwijskundig wetenschappelijk onderzoek op initiatief van de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs.

VRWB-R/ADV 39 – 14 juni 1994

De Vlaamse regering wil met dit ontwerpbesluit de reglementering en in het bijzonder de procedure voor het beleidsgericht onderwijskundig wetenschappelijk onderzoek op initiatief van de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, vereenvoudigen en verduidelijken. De procedure omvat de ontwikkeling, de selectie, de voortgangsbewaking en de valorisatie van beleidsgerichte onderwijskundige onderzoeksprojecten.

Voor de bepaling van de prioritaire onderzoeksthema's zal via een breed overlegproces met actoren in het onderwijsveld een basisstramen worden opgesteld met een aantal ruim opgevatte thema's voor een aantal jaren, aangevuld met thema's die inspelen op acute beleidsproblemen.

De projectvoorstellen, ingediend na een oproep tot onderzoeksvorstellen, worden geëvalueerd zowel op basis van hun aansluiten bij de prioritaire thema's, als op wetenschappelijke basis. Voor de wetenschappelijke evaluatie wordt een interdisciplinaire commissie van deskundige onderzoekers samengesteld.

Een stuurgroep samengesteld uit zowel onderzoekers en beleidsmensen, als betrokkenen uit het onderwijsveld, wordt belast met de voortgangsbewaking en de bijsturing van de projecten.

De kredieten voor het beleidsgerichte onderwijskundig wetenschappelijk onderzoek worden jaarlijks ingeschreven in de begroting. Voor 1994 bedragen deze 109,8 miljoen fr.. Van het totale budget wordt 5% gereserveerd voor de

uitvoering van kortlopende onderzoeken over dringende problemen, waarvoor de selectieprocedure niet gevolgd hoeft te worden.

De Vlaamse minister voor Onderwijs heeft dit ontwerpbesluit voor advies voorgelegd aan de VRWB.

In zijn advies van 14 juni 1994 verwelkomt de VRWB het initiatief om een regeling uit te werken voor de procedure betreffende de projecten van het onderwijskundig praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek, relevant voor de actoren in het volledige onderwijsbeleid.

Algemeen pleit de VRWB voor een soortgelijke regeling m.b.t. de formele aspecten die gemeenschappelijk zijn voor alle beleidsrelevant onderzoek. De formele aspecten omvatten onder meer:

- het verantwoord opstellen van een "oproep tot het indienen van voorstellen";
- het aanstellen van een interdisciplinaire deskundigencommissie om de wetenschappelijke waarde van het project te beoordelen;
- het aanstellen van een stuurgroep ten behoeve van de voortgangsbewaking en bijsturing van de onderzoeksprojecten;
- de financiële voortgangsbewaking van de projecten;
- eventueel tussentijdse evaluatie van projecten;
- boekhoudkundig afsluiten van de projecten;
- het openbaar maken der resultaten en ter beschikking houden van andere gebruikers.

De VRWB erkent dat het voor kortlopende opdrachten die de minister wil laten uitvoeren over dringende problemen niet altijd noodzakelijk is door een uitgebreide procedure te gaan, en kan aanvaarden dat hiervoor jaarlijks 5% gereserveerd wordt. Wel moet er ook daar worden op toegezien dat de toekenning op eenvormige wijze gebeurt en dat de resultaten algemeen beschikbaar blijven.

De VRWB beklemtoont dat het belangrijk is de resultaten van beleidsondersteunend onderzoek te verzamelen en ter beschikking te houden overeenkomstig het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten. Dit onder meer om te vermijden dat duplicerende onderzoeken zouden plaatsvinden.

Advies van de VRWB betreffende de "Technologienota Vlaanderen 2002". VRWB-R/ADV 40 – 30 juni 1994

In zijn "Technologienota Vlaanderen 2002" doet minister-president Van den Brande een aantal concrete voorstellen voor de invulling van het technologiebeleid in het kader van het project Vlaanderen-Europa 2002. De minister-president opteert daarbij voor drie speerpunttechnologieën, m.n. biotechnologie, informatietechnologie en nieuwe materialen. Voor de biotechnologie wordt voorgesteld een interuniversitair instituut op te richten met een geassocieerd netwerk van onderzoeksgroepen. Voor de informatietechnologie opteert de minister-president voor een actieprogramma gericht op multimedia. En voor het domein van de nieuwe materialen wordt voorgesteld extra middelen, specifiek voor grote apparatuur, toe te voegen aan het lopende Impulsprogramma Nieuwe Materialen.

Verder wil de minister-president met een aantal bijzondere acties tegemoet komen aan de zorg m.b.t. de technologieoverdracht naar ondernemingen, de valorisatie, de ontwikkeling van specifieke financieringsinstrumenten voor technologieprojecten en de doorstroming van onderzoekers in de bedrijven.

De technologienota werd voor advies aan de VRWB voorgelegd, die zich op 30 juni 1994 hierover uitsprak. Hierna worden in het kort de

belangrijkste elementen uit het VRWB-advies samengevat.

Algemeen

De VRWB waardeert dat duidelijkheid gecreëerd wordt over de wil om de in 1992 aangevatte budgettaire inhaalbeweging voor het wetenschappelijk-technologisch onderzoek in Vlaanderen voort te zetten. De aandacht voor het versterken van de kennisinfrastructuur in de universiteiten, de onderzoeksinstituten en de industrie vindt de VRWB een goed uitgangspunt en een zeer belangrijk element in de vernieuwing van het industrieel-economische weefsel. De bijzondere aandacht voor een diffusiebeleid is volgens de VRWB lovenswaardig, maar dit dient nog meer uitgewerkt te worden.

Hoewel de drie prioritaire aandachtsvelden aansluiten bij internationale trends, is de VRWB van oordeel dat de gemaakte keuze beter gemotiveerd kan worden. De aandacht zou niet enkel naar high-techbedrijven mogen uitgaan, maar in synergie hiermee evenzeer naar renovatie van de traditionele industrie, waarin Vlaanderen troeven bezit.

Verder vraagt de VRWB zich af wat de resterende budgettaire beleidsruimte is na de keuze van de drie voorgestelde speerpunttechnologieën, en of deze keuze toekomstige oriëntaties in andere domeinen van het technologiebeleid niet zou kunnen in het gedrang brengen.

De VRWB vindt ten slotte dat de technologienota weinig aandacht besteedt aan de maatschappelijke en sociaal-economische behoeften en effecten.

Biotechnologie

De VRWB onderschrijft dat in het domein van de biotechnologie Vlaanderen zijn krachten bundelt en daarbij belangrijke troeven uitspeelt. Mits een aantal voorwaarden in acht worden genomen, gaat de VRWB akkoord met de oprichting van enerzijds een interuniversitair instituut hoofdzakelijk rond vier topgroepen met een aanzienlijke structurele financiering, en anderzijds een netwerk van onderzoeksgroepen, die in relatie met het instituut maar volledig autonoom en onafhankelijk, hun eigen onderzoek kunnen uitvoeren.

De voorwaarden, die de VRWB vooropstelt, hebben betrekking op:

- volwaardige en directe betrokkenheid van de industrie bij het beheer;
- het optimaal ondersteunen van de meest belovende onderzoeksgroepen via het geassocieerde netwerk (ook met voldoende financiële middelen), zowel op het gebied van de valorisatie als op dat van de contacten met het bedrijfsleven;
- het vermijden van concurrentie met al aanwezige waardevolle onderzoeksgroepen;
- een gegarandeerde specifieke inbreng van de participerende groepen en synergetische intra-universitaire, interuniversitaire en multidisciplinaire samenwerking zonder overlapping;
- brede evaluatie en peer review, zowel van de activiteiten van de onderzoeksploegen in het netwerk buiten de instelling als van de onderzoeksactiviteiten binnen het instituut; bij deze evaluatie is het criterium industriële valorisatie in Vlaanderen essentieel;
- een niet te grote spanning tussen het budget voor het instituut en dat voor de groepen erbuiten om te vermijden dat een leegloop ontstaat van deze groepen richting instituut;
- verantwoordelijkheid van het instituut op het gebied van onderzoek en het maatschappelijk debat betreffende de sociale, ecologische en ethische aspecten van het biotechnologieonderzoek en de medische, agrarische en industriële aspecten ervan.

De VRWB beklemtoont de nood aan een periodieke evaluatie van de ingestelde structuur om na te gaan of deze tegemoetkomt aan de vooropgestelde doelstelling en of de kwaliteitsvereisten worden gerespecteerd.

Bovendien vraagt de VRWB erop toe te zien dat het oprichten van een structuur, die in haar onderzoek eerder marktorienterend, gericht zal zijn, het vrije universitaire basisonderzoek niet zodanig zal beïnvloeden dat de universiteit

haar rol van kennisverruimend onderzoek dreigt te verliezen. De VRWB beveelt dan ook aan om de basis waaruit alles groeit, het universitair niet-georiënteerd onderzoek, te verstevigen.

Informatietechnologie

De VRWB onderschrijft de doelstelling in de technologienota om Vlaanderen toegang te geven tot de wereld van multimedia-communicatie, producten en diensten door het uitbouwen van een technologisch potentieel van wereldformaat terzake. Het geven van een gerichte stimulans aan O&O rond basis- en systeemtechnologieën voor aanwending in multimediatoepassingen vindt de VRWB een gepaste keuze, gelet op het aanwezige kennispotentieel en de industriële activiteit op het gebied van informatietechnologie in Vlaanderen.

De VRWB gaat akkoord met de voorgestelde procedure voor de advisering over de selectie van drie multimediatoepassingen, die als kapstok zullen fungeren. De VRWB beveelt aan bij de selectie de volgende criteria aan bod te laten komen:

- het verwachte marktpotentieel op middellange en lange termijn;
- de potentiële hefboomwerking voor basisonderzoek en voor de ontwikkeling van nieuwe telecomdiensten;
- de mogelijke bijdrage tot de realisatie van de doelstellingen van het project Vlaanderen-Europa 2002;
- de maatschappelijke effecten.

Ook vraagt de VRWB de O&O-activiteiten niet enkel toe te spitsen op de technologische infrastructuuraspecten maar ook voldoende aandacht te schenken aan onderzoek omtrent de informatie-inhoud.

Nieuwe materialen

De VRWB kan ermee akkoord gaan dat na een evaluatie een kleine impuls wordt gepland om tegemoet te komen aan directe behoeften in het domein van de Nieuwe Materialen. Daarenboven is het raadzaam zware infrastructuur optimaal aan te wenden ten bate van de gehele onderzoekswereld en de industrie.

Tewerkstelling in onderzoek

De VRWB is van oordeel dat het verminderen van de RSZ-bijdrage voor nieuwe aanwervingen voor O&O-personeel in het bedrijfsleven en in de universiteiten inderdaad een interessante denkpiste is. Het is evenwel wenselijk de impact te onderzoeken op de toename van de O&O-besteding in universiteiten en bedrijven enerzijds en de budgettaire gevolgen anderzijds.

Technologiediffusie

De VRWB kan instemmen met de aandacht die uitgaat naar de technologiediffusie en valorisatie, als essentiële elementen van innovatie. De VRWB beveelt aan om na de aangekondigde evaluatie en analyse van bestaande kanalen en initiatieven, onverwijld de gepaste maatregelen te treffen om technologiediffusie en valorisatie binnen Vlaanderen te optimaliseren, in het bijzonder voor de KMO's.

MINDERHEIDSSTANDPUNT

Bij het VRWB-advies werd een minderheidsstandpunt gevoegd, ondertekend door zeven VRWB-leden. Deze zeven leden vinden de technologienota onevenwichtig en weinig onderbouwd. Steun aan de vooropgestelde opties is volgens hen op dit ogenblik dan ook niet te verantwoorden.

Advies van de VRWB inzake het ontwerp-besluit van de Vlaamse regering betreffende de toekenningsvoorwaarden van de jaarlijkse toelagen van de Vlaamse Gemeenschap aan het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (NFWO) en de erbij geassocieerde onderzoeksfonds.
VRWB-R/ADV 41 – 8 september 1994

De Vlaamse regering bepaalt in dit ontwerp-besluit de voorwaarden die aan het NFWO worden opgelegd voor de toekenning van de toelagen voor het niet-georiënteerd wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. Sinds de wijziging van de statuten van het NFWO in juni 1992 is het de Vlaamse raad van bestuur van het NFWO die deze toelagen beheert.

Het NFWO dient om de vijf jaar een beleidsplan op te stellen met de krachtlijnen van zijn beleid voor de besteding van de toelagen. Het beleidsplan wordt ter goedkeuring aan de Vlaamse regering voorgelegd. Deze wint hierover het advies van de VRWB in. Daarnaast stelt het NFWO jaarlijks een uitvoeringsplan op waarin de vastlegging van de beschikbare middelen wordt uiteengezet op basis van de krachtlijnen die in het beleidsplan werden geformuleerd.

Voor de onderzoeksmandaten van onbepaalde duur worden bijkomende voorwaarden gesteld:

- De toelagen worden beperkt tot een jaarlijks maximumbedrag: het referentiebedrag is 585 miljoen fr. (1993). Dit bedrag wordt aangepast aan de evolutie van de salariskosten.
- Het totale aantal mandaten wordt beperkt tot tweehonderd.
- Het NFWO moet om de vijf jaar de wetenschappelijke prestaties van deze mandaathouders evalueren.

Wanneer de arbeidsovereenkomst van ten minste tien mandaathouders beëindigd wordt, kent de Vlaamse regering, binnen de perken van de begrotingskredieten, aan het NFWO een bonus toe in de vorm van een aanvullende toelage (107,4 miljoen fr. in 1994) voor projectgebonden onderzoek.

De VRWB beklemtoont in zijn advies, uitgebracht op 8 september 1994, dat het NFWO hét financieringskanaal is voor het niet-georiënteerd wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen. De verdere rationele uitbouw van het NFWO is van het allergrootste belang. De VRWB erkent en benadrukt de volgende fundamenteel belangrijke krachtlijnen:

- de uitdrukkelijke wens tot stimulering van een brede nationale en internationale samenwerking;
- de nadruk op een kwaliteitsgebonden beleid van het niet-georiënteerd wetenschappelijk onderzoek, i.e. enkel op basis van wetenschappelijke waarde, onder meer op basis van een systematische en grondige indicatorenanalyse.

De VRWB beklemtoont het niet-georiënteerd karakter van het fundamenteel onderzoek dat enkel ingegeven is door het studieobject (de natuur, de mens, de maatschappij, de cultuur,...) en de poging van de onderzoeker om de onbekende dimensies ervan te doorgronden. De VRWB beveelt het NFWO aan er in het bijzonder op toe te zien dat er niet geraakt wordt

aan het niet-georiënteerd karakter van het door het NFWO gesteund wetenschappelijk onderzoek.

Het beleidsplan, dat door de instelling zelf wordt opgesteld, geeft de algemene beleidslijnen aan. Het kan rekening houden met de algemene doelstellingen en uitgangspunten betreffende het niet-georiënteerd onderzoek zoals geformuleerd in het wetenschapsbeleid van de Vlaamse regering, in zoverre dit niet leidt tot een inhoudelijke inmenging van de Vlaamse overheid in het niet-georiënteerd wetenschappelijk onderzoek.

Intrinsiek gebeurt basisonderzoek op initiatief van de onderzoeker. De kwaliteit van het onderzoek wordt door het NFWO verzekerd via ex-ante en ex-post evaluatie. Het beleidsplan van het NFWO moet zich in de eerste plaats concentreren op de procedures en de kwaliteit.

De selectieprocedures voor de toekenning van beurzen, mandaten en kredieten, moeten de garantie bieden dat het enige criterium de wetenschappelijke waarde is van de kandidaat, van het onderzoeksproject en van de onderzoeksgroep.

Dit impliceert dat:

- de beoordeling plaatsvindt door experts die in het vakgebied een algemene erkenning genieten;
- deze experts niet betrokken kunnen zijn bij het project of bij de kandidaat;
- een belangrijk aantal leden van de commissie experts zijn die niet verbonden zijn aan een Vlaamse universiteit.

Hoewel het gaat om niet-georiënteerd onderzoek kan het voor Vlaanderen toch belangrijk zijn enkele accenten te leggen. Inschakeling in Europese verbanden en stimulering van brede federale en internationale samenwerking wordt zeer terecht beklemtoond.

De VRWB dringt aan om een grondige analyse uit te voeren van de reële behoeften van het fundamenteel onderzoek in Vlaanderen. Het is noodzakelijk om op basis van een dergelijke analyse tot een rationeel voorstel te kunnen komen voor het aantal postdoctorale onderzoeksmandaten en het aantal mandaten van onbepaalde duur.

Door nu het aantal te beperken tot ten hoogste 200 wordt elke mogelijke en noodzakelijke groei van het vast onderzoekers potentieel uitgesloten. Door de algemene middelen voor het niet-georiënteerd wetenschappelijk onderzoek substantieel te verhogen, zoals bepleit door de VRWB, kan aan dit probleem tegemoet gekomen worden.

Advies over de implicaties van "Nieuwe diensten op kabel en/of telefoonlijnen" voor de Vlaamse wetenschappelijke wereld.
VRWB-R/ADV 42 – 28 juni 1995

Naar aanleiding van het project "Telenet Vlaanderen" van de Vlaamse minister van Economie, heeft de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) zich willen beraden over de implicaties die dit project zal teweegbrengen voor de Vlaamse wetenschappelijke wereld.

Op verzoek van de VRWB heeft de minister het eindrapport dd. 12 oktober 1994 van het studiesyndicaat "Nieuwe diensten op kabel en/of telefoonlijnen" meegedeeld en tevens expliciet de Raad om advies verzocht.

Dit advies is voorbereid in een ad hoc werkgroep en door de VRWB goedgekeurd op 28 juni 1995. De belangrijkste aanbevelingen worden hierna samengevat.

De VRWB is van oordeel dat in Vlaanderen een aanzienlijke en belangrijke kennis aanwezig is op het gebied van informatietechnologie in het algemeen en informatica in het bijzonder, zowel op het domein van de wetenschappelijke en technologische aspecten als op dat van de gebruikersaspecten. Deze kennis is aanwezig in de industrie, universiteiten en onderzoeksinstellingen.

Het is noodzakelijk bij de uitbouw van de Vlaamse informatiesamenleving en Telenet Vlaanderen in het bijzonder de competente Vlaamse actoren uit de industrie, de universiteiten en de onderzoeksinstellingen maximaal te betrekken. Het opstarten en de uitbouw van Telenet Vlaanderen zou op deze wijze in belangrijke mate kunnen bijdragen tot de verdere ontwikkeling van het onderzoek in Vlaanderen op het gebied van de informatietechnologie.

Tevens zou Telenet Vlaanderen de Vlaamse O&O-activiteiten op het gebied van telematica, telecommunicatie, technologie en informatie moeten ondersteunen zowel door eigen onderzoeksprojecten, als door ondersteuning van O&O-projecten van andere Vlaamse actoren.

Er is behoefte aan bijkomend O&O-onderzoek op technologisch gebied maar ook aan verder onderzoek met betrekking tot het aanbieden en gebruiken van diensten, inbegrepen het onderzoek ter ondersteuning van het overheidsbeleid terzake.

De VRWB wijst erop dat de uitbouw van een informatiemaatschappij bedreigingen kan inhouden op cultureel, sociaal, economisch,... gebied. Wetenschappelijk onderzoek inzake o.m. acceptatie, toegankelijkheid, arbeidsverhoudingen, intellectueel eigendomsrecht, cultuurbescherming,... moet inzicht geven niet alleen in positieve maar ook in eventueel negatieve effecten, zodat de nodige bijsturing in de verdere ontwikkeling van de Vlaamse informatiesamenleving tijdig uitgevoerd kan worden.

Het is belangrijk voor de Vlaamse informatiesamenleving en Telenet Vlaanderen in het bijzonder dat deze integreren in de internationale netwerken. Rechtstreekse deelname van Vlaanderen in overlegorganen, waar standaardisatie en regelgeving besproken worden is essentieel.

De VRWB is er zich van bewust dat een succesvolle overgang niet alleen afhankelijk is van de technologische ontwikkeling en van de technische kennis, maar ook in belangrijke mate van het algemene maatschappelijke kader. Het is cruciaal erop toe te zien dat het potentieel van individuele en groepsbevrijding sterker geactu-

aliseerd wordt dan het verslavend, dehumaniserend potentieel.

Opleiding en vorming vormen dus een cruciaal gegeven zowel voor het algemeen vormend aspect van de bevolking in het algemeen, als voor de technische en technologische opleiding.

Advies betreffende de Vlaamse Horizontale Begrotingsprogramma's Wetenschapsbeleid 1994-1995

VRWB-R/ADV 43 – 28 juni 1995

Zoals bepaald in het oprichtingsdecreet van 15 december 1993 brengt de VRWB elk jaar advies uit over het gevoerde en te voeren begrotingsbeleid inzake wetenschapsbeleid. De commissie Begroting en Financiën analyseerde en besprak de Vlaamse horizontale begrotingsprogramma's wetenschapsbeleid 1994 en 1995, ter voorbereiding van onderstaand en samengevat advies. Hierbij werden de Vlaamse overheidskredieten voor wetenschapsbeleid in een Belgisch en een internationaal kader geplaatst. Hun evolutie in de tijd werd eveneens nagegaan. Het integrale advies en de volledige analyse zijn verkrijgbaar bij het VRWB-secretariaat.

De VRWB vraagt de Vlaamse overheid om de financiële inhaalbeweging, die sinds 1993 voor O&O werd ingezet, voort te zetten en nog te versnellen, zeker tot minstens het niveau van onze belangrijkste handelspartners, d.i. 1% van het bruto regionaal product aan O&O-bestedingen in Vlaanderen gefinancierd door de Vlaamse en federale overheden. Om na te gaan of dit doel bereikt wordt, is het wel vereist dat het bruto regionaal product voor Vlaanderen officieel wordt vastgesteld, en dat de impact van de

federale uitgaven voor O&O voor Vlaanderen bekend is. Om de reële prijsevolutie van O&O-activiteiten realistisch te kunnen inschatten suggereert de VRWB om hiervoor een specifiek deflatormodel te ontwikkelen.

De overheid dient maximaal te investeren in de universiteiten. Dit kan door een herverdeling van het hele onderwijsbudget of door een algemene herschikking van de overheidsuitgaven.

De VRWB beklemtoont dat het verhogen van de middelen gepaard moet gaan met het verhogen van de efficiëntie, door de stimulering van rationalisatie in onderzoek en opleiding door netwerkvorming, eventueel leidend tot kwalitatieve zwaartepuntvorming, in onderzoek, en door multidisciplinariteit waar dit toegevoegde waarde geeft.

De VRWB meent dat de overheid de verruiming van de O&O-basis voor het Vlaamse bedrijfsleven moet stimuleren, de diffusie van kennis en technologische ontwikkeling naar industrie, diensten en maatschappij sterk moet verbeteren, en het tewerkstellingsbevorderend effect van O&O-investeringen moet maximaliseren. Het overheidsinstrumentarium moet hiervoor voldoende gedifferentieerd zijn. De overheidsfinanciën voor O&O-bestedingen in de industrie moeten op een internationaal vergelijkbaar niveau gebracht worden, samen met een blijvende inspanning vanuit de industrie.

Verder vraagt de VRWB eenduidigheid na te streven in het horizontaal begrotingsprogramma voor wetenschapsbeleid. De kredieten bestemd voor wetenschapsbeleid dienen deze bestemming te behouden binnen elk activiteitenprogramma.

Bovendien raadt de VRWB aan om tegenover een horizontale begroting een horizontaal beleid en beleidsbrief te situeren.

De VRWB beveelt de Vlaamse overheid met aandrang aan opdracht te geven om Vlaamse O&O-indicatoren te ontwikkelen, die inzicht geven in de status en dynamiek van O&O en innovatie in Vlaanderen, in overleg met de betrokken actoren. Niet alleen moet men de Vlaamse bestedingen voor O&O volgen maar ook de federale en Europese O&O-kredieten.

De VRWB dringt bij de federale overheid aan om meer realistische en recente ramingen te gebruiken, in het bijzonder voor de industriële bestedingen, omtrent de O&O-inspanningen in België.

Vlaanderen dient optimaal betrokken te worden bij de federale besluitvorming om de impact van belangrijke federale initiatieven inzake wetenschapsbeleid voor Vlaanderen te vergroten. De VRWB beveelt dan ook aan om dringend een Federale Raad voor Wetenschapsbeleid

(FRWB) te installeren. De FRWB moet een adviesorgaan zijn die in een juxtapositie staat t.o.v. de adviesraden van Gewesten en Gemeenschappen.

Voor het eerst werd een bestedingsanalyse van de wetenschapskredieten voor de jaren 1989, 1990, 1991 aan de VRWB voorgelegd. Dit is een eerste aanzet om tegemoet te komen aan eerdere vragen van de VRWB. Het is echter duidelijk dat ook dit instrument verfijning vraagt. De methode zou in overleg met de betrokkenen bijgesteld moeten worden, in het bijzonder wat betreft de verdeling over de verschillende wetenschapsdomeinen. Het doel moet zijn de gewenste informatie op een gebruiksvriendelijke wijze weer te geven.

Ook de opdeling naar NABS-codes van de Vlaamse kredieten voor wetenschapsbeleid zou meer genuanceerd moeten worden, zodat de opsplitsing ook inhoudelijk zin heeft.

Aanbevelingen¹

Aanbeveling bij de beleidsbrief: "Het Wetenschapsbeleid in Vlaanderen – Beleidsbrief voor 1995" *VRWB-R/AANB 05 – 28 juni 1995*

Minister-president L. Van den Brande stelde in oktober 1994 zijn beleidsbrief "Het Wetenschapsbeleid in Vlaanderen – Beleidsbrief voor 1995" voor in de commissie Onderwijs, Vorming, en Wetenschapsbeleid van de Vlaamse Raad. Dit document werd uitvoerig besproken in de schoot van de VRWB, meer bepaald in de commissie Wetenschapsbeleid. Op basis van de gevoerde discussie formuleerde de VRWB de hierna samengevatte aanbevelingen.

De VRWB stelt vast dat er belangrijke inspanningen geleverd worden om het wetenschappelijk onderzoek te stimuleren en te ontwikkelen. Dit komt tot uiting in de stijging van de algemene middelen.

De beleidsbrief 1995 geeft een gedetailleerde toelichting bij het technologiebeleid, het onderzoek met economische relevantie, het technologiediffusiebeleid en de problematiek van de KMO's.

Wetenschapsbeleid is evenwel een bijzonder brede materie. Vanuit een logisch streven naar een evenwichtige aandacht voor de verschillende domeinen van het wetenschapsbeleid en voor de verschillende onderzoekstypes wenst de Raad zijn bezorgdheid uit te drukken. De VRWB meent dat het beoogde beleid, de hoofdzaak van de argumentatie, de haast volledige inhoudelijke onderbouw van de nota al te zeer beperkt is tot een identificatie van het weten-

schapsbeleid met het economische beleid. De VRWB stoort zich in het bijzonder aan de afwezigheid van enige inhoudelijke analyse in het domein van het fundamenteel onderzoek. Het integrale domein van de humane wetenschappen komt helemaal niet aan bod.

Tevens merkt de VRWB op dat men van de administratie voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid (APWB) nog inspanningen verwacht om aan de gegevens een grotere duidelijkheid en eenvormigheid te geven. Er zou naar een zekere correlatie tussen de omvang van de middelen en de tekstuitleg gestreefd moeten worden.

De internationale samenwerking wordt zeer summier behandeld en mist een duidelijke visie.

De VRWB pleit ervoor om het principe van het minimale aantal loketten consequent toe te passen. De Raad heeft duidelijk vertrouwen in de werking van het NFWO en het IWT en ervaart elke verdere uitholling als nefast.

De VRWB dringt ten slotte aan op een duidelijke samenhang tussen de opeenvolgende beleidsbrieven. Tevens pleit de Raad ervoor om tegenover elke horizontale begroting een horizontaal beleid en een beleidsbrief te stellen. Deze koppeling zou bijdragen tot een beter inzicht in het gevoerde beleid.

⁽¹⁾ De integrale tekst van de aanbevelingen is op schriftelijke aanvraag te verkrijgen bij het VRWB-secretariaat.

Aanbeveling betreffende de Vlaamse deelname aan Europese onderzoeksprogramma's.

VRWB-R/AANB 06 – 14 september 1995

De aanbeveling gaat uit van eerdere VRWB-adviezen omtrent de deelname van Vlaamse onderzoeksgroepen en bedrijven aan Europese onderzoeksprogramma's, uitgebracht in 1989 en 1991. Verder is ze gebaseerd op de nieuwe ontwikkelingen van het Europese OTO-beleid en de gevolgen hiervan voor de Vlaamse deelnemers. De VRWB formuleert zijn aanbevelingen rond de punten: informatieverstrekking, kwaliteitsbevordering en evaluatie, het Vlaamse onderzoeksbeleid en integratie.

Informatie

- De Vlaamse Gemeenschap moet het verspreiden van vroegtijdige en correcte informatie verder organiseren en de verschillende informatiestromen op elkaar afstemmen.
- Het Vlaamse overleg ter voorbereiding van het Vde Kaderprogramma moet vroegtijdig opgestart en optimaal georganiseerd worden, om enerzijds het Vlaamse standpunt te bepalen betreffende de invulling van het Kaderprogramma, en anderzijds de onderzoekers in een vroeg stadium te informeren.
- Kwantitatieve informatie betreffende de Vlaamse deelname aan de EU-onderzoeksprogramma's moet op regelmatige wijze bijgewerkt worden.

Kwaliteitsbevordering en evaluatie

- De Vlaamse Gemeenschap moet de inspanningen voortzetten om onderzoeksgroepen voor te bereiden en hun deelname aan EU-programma's te bevorderen, zowel op basis van relevante kwaliteitscriteria als op basis van het eigen OTO-beleid van de Vlaamse Gemeenschap. De lopende stimuleringsactie voor universitaire onderzoeksploegen ter bevordering van de deelname aan EU-projecten moet worden geëvalueerd naar zijn initiële doelstelling en bij positieve evaluatie worden voortgezet. Het budget van de stimuleringsactie moet evenwel verdeeld worden over de twee onderscheiden onderdelen, de cofinanciering enerzijds en de projecten Verkennende Internationale Samenwerking anderzijds en wel volgens een verdeelsleutel die autonoom door de universiteiten moet worden voorgesteld, afhankelijk van de behoeften en binnen de doelstellingen van het programma.
- Door het toenemen van het aantal potentiële kandidaten en de daarmee gepaard gaande grotere competitie wordt het belangrijk dat supplementaire criteria, die zich niet enkel richten op de intrinsieke wetenschappelijke waarde, al van in de aanvraagfase bekend zijn en correct worden toegepast. De rol van de regionale en federale vertegenwoordigers in de managementcomités is in dit opzicht van groot belang.

Vlaams onderzoeksbeleid

- De Vlaamse Gemeenschap dient bij het uitwerken van haar onderzoeksbeleid na te gaan enerzijds hoe kan worden afgestemd op de acties binnen het Europees kaderprogramma, en anderzijds hoe de Vlaamse Gemeenschap via eigen initiatieven de Vlaamse know-how en technologische vooruitgang kan bevorderen in domeinen die de EU niet of in geringe mate ondersteunt.
- In het licht van de recente wendingen in het EU-onderzoeksbeleid ten bate van projecten met hoge industriële mogelijkheden, beveelt de VRWB aan te evalueren hoe de participatiegraad van Vlaamse onderzoeksgroepen en bedrijven hierdoor beïnvloed werd. Aan de hand van deze evaluatie en op basis van de eigen beleidsopties zal moeten worden nagegaan in welke mate specifieke acties ondernomen moeten worden ten bate van een innovatiebeleid dat zich oriënteert op de industriële technologische behoeften. Tegelijkertijd moet erop worden toegezien dat, ten gevolge van de zuigkracht van Europese fondsen, een aantal vooraanstaande Vlaamse onderzoeksgroepen die zich thans concentreren op niet-gericht basisonderzoek, hun werkterrein niet eenzijdig zouden verleggen naar meer toegepast onderzoek en industriële ontwikkelingen.
- Deelname aan EU-projecten stelt Vlaamse onderzoeksgroepen voor specifieke problemen die verband houden met de hoge salariskosten van Vlaamse onderzoekers en bijkomend met de recente koersfluctuaties van de ECU. De Vlaamse overheid moet er in de nabije toekomst bijzonder op toezien dat dit niet leidt tot een vermindering van de Vlaamse deelname aan EU-programma's, zowel in termen van budget als op inhoudelijk vlak.
- De VRWB beveelt de Vlaamse Gemeenschap aan ook de valorisatie en exploitatie van technologische kennis te bevorderen via een

tijdige en zo effectief mogelijke overdracht van technologische kennis vanuit de onderzoeksinstellingen en de universiteiten naar de ondernemingen.

Integratie

Via deelname aan EU-projecten zijn Vlaamse onderzoeksgroepen en bedrijven op Europese schaal actief in het aanbieden en verwerven van wetenschappelijke en technologische know how. De structuur van EU-programma's is er, echter niet op gericht om de intraregionale samenwerking te bevorderen.

De VRWB beveelt daarom de Vlaamse overheid aan stimulerende acties te ondernemen die Vlaamse bedrijven, universiteiten en onderzoeksinstellingen ertoe aanzetten om samen te participeren in EU-projecten. Hierdoor zou de overdracht van kennis en technologie ten bate van het Vlaamse bedrijfsleven in belangrijke mate bevorderd kunnen worden.

Aanbeveling inzake het stimuleren van de cultuur- en gedragwetenschappen naar aanleiding van de studie "Wetenschap als Cultuur".
VRWB-R/AANB 07 – 14 September 1995

Al geruime tijd besteedt de VRWB uitgebreid aandacht aan het brede domein van de cultuur- en gedragwetenschappen. In het voorjaar van 1992 installeerde de VRWB hiervoor een ad hoc werkgroep. Uitgaande van een algemeen ervaren verdrukking van de cultuur- en gedragwetenschappen stelde deze werkgroep een aantal innoverende en remediërende maatregelen voor. Tijdens een studieopdracht uitgevoerd door de onderzoekers Marc Demey (promotor), Tom Claes en Johan Braekman, zijn een massa kwantitatieve gegevens verzameld; er is ook een uitgebreide kwalitatieve documentering samengebracht, waarvoor de inspiratie geput is uit een brede enquête en een ruime bibliografische raadpleging. Over het onderzoek verscheen een rapport "Wetenschap als Cultuur", dat in boekvorm wordt verspreid. Het geeft een scherpe probleemanalyse en biedt een aantal suggesties voor mogelijke oplossingen.

In de voorliggende aanbeveling vat de VRWB, die steunt op het voormeld rapport en met aandacht voor recente Nederlandse gegevens, de problematiek van de cultuur- en gedragwetenschappen in het kort samen rond de volgende punten:

- een algemene onderschatting van de maatschappelijke relevantie van de cultuur- en gedragwetenschappen;
- de moeilijke basiscondities voor wetenschapsbeoefening in de taal- en cultuurwetenschappen;
- de onderfinanciering (vooral wat de externe financieringsbronnen betreft) en de evolutie in dalende lijn;

- de nadelige werking van het criterium maatschappelijke relevantie enerzijds voor de taal- en cultuurwetenschappen wat het maatschappelijk onderdeel betreft, en anderzijds voor de maatschappijwetenschappen wat het fundamenteel gedeelte betreft;
- de specificiteit van wetenschapsbeoefening in cultuur- en gedragwetenschappen.

De VRWB stelt expliciet dat een verhoging van de financiële middelen noodzakelijk is, maar duidelijk niet voldoende om de problematiek van de cultuur- en gedragwetenschappen op te lossen. Naast een volgehouden beklemtoning van kwaliteitsvereisten zijn structurele innovaties nodig. De VRWB richt zijn aanbevelingen tot de verschillende niveaus:

1. **de cultuur- en gedragwetenschappen**: doctoraten aanmoedigen, omkadering en begeleiding bevorderen; het aantal goede en goed opgestelde projectaanvragen verhogen en oog hebben voor continuïteit, onder meer door het postdoctorale niveau uit te bouwen; naast eenmansprojecten ook grotere projecten met duidelijke nationale en internationale samenwerkingsverbanden stimuleren; duidelijker streven naar een zinvolle interdisciplinariteit en internationalisatie (o.m. op het gebied van publicatiebeleid); meer zorg besteden aan de doorstroming van de culturele en maatschappelijke relevantie van de vraagstelling en de resultaten; bovendien het belang blijven beklemtonen van onderzoek in de cultuur- en gedragwetenschappen ten behoeve van het Nederlands taalgebied in het algemeen en Vlaanderen in het bijzonder.

2. de **universiteiten**: voor alle studierichtingen, de cultuur- en gedragswetenschappen inbegrepen, moet de onderwijsdruk verminderen door in een verhoogde basisfinanciering en daarmee in een betere personeelsbezetting te voorzien; door meer realistische studieprogramma's, afgestemd op de reële personeelsbezetting en zodanig dat de onderzoeksfunctie van het academisch personeel niet in het gedrang wordt gebracht; door diversificatie van onderwijsvormen, waardoor er meer ruimte kan komen voor bv. sabbaticals en door interne en interuniversitaire samenwerkingsverbanden te stimuleren.

3. het **beleid**:

- Er dient een structurele oplossing te worden gevonden om de basisfinanciering te verhogen die beschikbaar is voor het wetenschappelijk onderzoek aan de universiteiten. Dat zijn immers de kredieten waarop het gros van het onderzoek in de cultuur- en gedragswetenschappen stoelt.
- Een dringende inhaaloperatie is nodig voor de lamentabele financiële toestand. Dit zou het best gebeuren door het creëren, in het kader van het NFWO, van substantiële extra middelen voor de cultuur- en gedragswetenschappen, bestemd voor doctorandi, voor post-doc-mandaten en voor projecten. Op dit domein is een gestadige uitgebouwde actie te verkiezen boven een eenmalige parachutage van spectaculaire middelen en mandaten.
- Terwijl het herstellen van de eerste geldstroom het fundamentele aspect van de maatschappijwetenschappen zal ondersteunen, dient ook dringend het beleidsondersteunend en gericht onderzoek uitgebreid te worden tot het maatschappelijke aspect van de taal- en cultuurwetenschappen, zoals mediabeleid, onderwijs, ethische aspecten in het welzijnswerk,...
- Het creëren van een platform dat als aanhechtingspunt functioneert voor projecten, samenwerkingsverbanden, onderzoeksmandaten, sabbaticals, enz. De recentelijk gecreëerde wetenschappelijke onderzoeksgemeenschappen van het NFWO, spijtig genoeg nog te gering in aantal, zijn in dit verband een aanbevelingswaardig initiatief.
- Alle financierende instanties zouden in het bijzonder een inspanning moeten leveren om de ongelijkheid ongedaan te maken; zij zouden projecten moeten creëren van hoogstaande kwaliteit voor langere duur (4 à 6 jaar) en deze met voldoende middelen ondersteunen.

* Eerder dan een nieuw interdisciplinair onderzoekscentrum te creëren, dienen de financierende instanties voor de nodige stimulansen te zorgen voor nauwere samenwerking met bestaande internationale performante centra, voor concentratie van

mensen en middelen rond welbepaalde thema's voorgesteld door de onderzoekers en voor interdisciplinaire onderzoeksgemeenschappen (in brede zin) in het NFWO.

*Aanbeveling bij het IWT-rapport "Toekenning van de specialisatiebeurzen voor het academiejaar 1994-1995".
VRWB-R/ AANB 08 – 26 oktober 1995*

Vanaf 1 oktober 1994 werden het beheer en de coördinatie van de Vlaamse specialisatiebeurzen van het nationale IWONL overgedragen aan het IWT. Dit ging gepaard met een aantal belangrijke wijzigingen, zowel op het gebied van het beursconcept, de potentiële aanvragers, de samenstelling van de evaluatiecolleges als de evaluatie- en selectieprocedures.

Over de eerste selectieprocedure georganiseerd door het IWT in het najaar van 1994, wordt in het voormeld rapport uitgebreid verslag uitgebracht en wel over het verloop van de beoordelingsprocedure en de wijze van selectie van de bursalen. Verder worden de resultaten uitvoerig besproken wat betreft de algemene evolutie, de evolutie per wetenschapsdiscipline en per universiteit.

In het totaal zijn er nu 435 IWT-bursalen, d.i. een stijging van 9% ten opzichte van 1993 en tevens het hoogste aantal sinds het ontstaan van de specialisatiebeurzen. De instroom van eerstejaarsbursalen (138) ligt boven het gemiddelde van de laatste drie jaar (126). Het aantal kandidaten voor een eerste beursjaar was evenwel uitzonderlijk hoog (457), zodat de selectie van de eerstejaars dan ook erg zwaar was.

De VRWB is van oordeel dat het IWT de selectieprocedure voor de toekenning van de specialisatiebeurzen voor het academiejaar 1994-1995 professioneel heeft georganiseerd. Het voorgelegde rapport getuigt van grondigheid en een optimaal streven naar objectiviteit. De procedure is goed en fair verlopen.

Aan de VRWB-aanbeveling dat voor de verlenging na het tweede jaar van de beurstermijn een bondige procedure moet volstaan, is de raad van bestuur van het IWT al in zekere mate tegemoetgekomen door de goedkeuring van een nieuw reglement waarin de vereiste verslaggeving sterk wordt vereenvoudigd.

De criteria m.b.t. de kwaliteit van de kandidaat en de haalbaarheid van het project – hoewel dit tweede criterium niet altijd even duidelijk was – zijn volgens de VRWB terechte criteria. Het IWT zal vóór de herfstsessie 1995 het criterium 'haalbaarheid' beter definiëren, waarbij meer de nadruk zal worden gelegd op de planning van het project. Het criterium van toepasbaarheid, dat weliswaar in derde orde in aanmerking wordt genomen, moet volgens de VRWB begrepen worden in de zin van mogelijk toepasbaar karakter, zoals de VRWB al in 1992 adviseerde.

Door het grote aantal kandidaten dienden een groot aantal deskundigen te worden aangezocht voor de beoordelingsjury's. De VRWB heeft vastgesteld dat het IWT de nodige inspanningen heeft geleverd om de beoordeling door de verschillende jury's zoveel mogelijk op een homogene wijze te laten verlopen. Een positieve inbreng van de industrie in de jury wordt als een noodzaak ervaren, voor die jury's waar het kan.

De VRWB beveelt aan om ook de volgende jaren het aantal beurzen te laten aangroeien, na evaluatie van de behoeften, en daarvoor de nodige middelen te reserveren. In de toekomst zou zeker aan iedere kandidaat die een score behaalt van 16 en meer een beurs moeten worden toegekend. Voor degenen die een tweede termijn aanvragen, moet het principe zijn dat

aan iedere kandidaat die al bij de aanvang een strenge selectie heeft doorstaan, bij een normale voortgang van zijn onderzoeksproject een verlenging wordt toegestaan. De financiële implicaties hiervan kunnen opgevangen worden door de geplande stijging van de beursmiddelen.

Verder vraagt de VRWB aan het IWT te onderzoeken of bij het toekennen van een beurs ook een forfaitair bedrag kan worden uitgetrokken als tegemoetkoming in de werkingskredieten, zodat het budget van het laboratorium waar de bursaal zijn onderzoeksproject uitvoert, iets minder onder druk komt te staan. Een dergelijke maatregel mag evenwel financieel zeker niet gecompenseerd worden door het aantal beursmandaten te verminderen.

Memoranda en Commentaren¹

*Boodschap aan de nieuwe Vlaamse regering met betrekking tot het
Vlaamse wetenschapsbeleid
VRWB-R/MEM 02 – 30 mei 1995*

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) formuleert in een boodschap gericht aan de Vlaamse regering aanbevelingen voor de krachtlijnen van een evenwichtig wetenschaps- en technologiebeleid. Deze aanbevelingen zijn gesteund op uitvoerige analyses en discussies in de schoot van de VRWB en zijn commissies.

1. Een evenwichtig wetenschaps- en technologiebeleid door de overheid

Vanwege het cultureel, maatschappelijk en economisch belang zal een samenleving die zichzelf respecteert, hoge prioriteit geven aan wetenschappelijk onderzoek. De overheid moet deze prioriteit ondersteunen door een evenwichtig wetenschaps- en technologiebeleid uit te bouwen, met een volwaardige plaats zowel voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) op initiatief van de onderzoeker (niet-georiënteerd onderzoek), als op initiatief van het bedrijfsleven (gericht industrieel onderzoek) en op initiatief van en ten behoeve van de overheid (beleidsvoorbereidend en – ondersteunend onderzoek).

⁽¹⁾ De integrale teksten zijn op schriftelijke aanvraag te verkrijgen bij het VRWB-secretariaat.

2. Meer middelen voor onderzoek en ontwikkeling

De bruto binnenlandse uitgaven voor O&O moeten verder stijgen tot minstens het gemiddelde van onze belangrijkste handelspartners, namelijk 2% van het bruto binnenlands product. O&O vormt immers een belangrijke component in toekomstgerichtheid en internationale concurrentie zowel voor KMO's als voor grote bedrijven.

3. Versterking van onderzoek op initiatief van de onderzoeker

Het niet-georiënteerd onderzoek op initiatief van de onderzoeker moet over een breed spectrum van wetenschapsdisciplines gestimuleerd en ondersteund worden, door het inzetten van meer middelen via de bestaande financieringskanalen. Omdat de universiteiten in Vlaanderen de zetel zijn van het wetenschappelijk onderzoek en historisch werd gekozen voor samenwerking tussen universiteit en industrie inzake het steunen van industrieel basisonderzoek, zal maximaal geïnvesteerd moeten worden in de universiteiten.

4. Gericht onderzoek

Naast het bevorderen van een gunstig innovatieklimaat voor de ondernemingen, moet de overheid de O&O-basis voor het Vlaamse bedrijfsleven verruimen en de diffusie van kennis en technologische ontwikkeling naar industrie, diensten en maatschappij sterk verbeteren, met koppeling aan duurzame ontwikkeling.

5. Meer stroomlijning in het gericht onderzoek ten behoeve van het overheidsbeleid

Beleidsvoorbereidend en beleidsondersteunend onderzoek is een belangrijk instrument voor de wetenschappelijke onderbouwing van het overheidsbeleid in de steeds complexer wordende samenleving. Meer transparantie en correcte procedures voor de toewijzing van onderzoeksprojecten ten behoeve van het beleid zal de onderzoekskwaliteit ten goede komen.

6. Wetenschapsbeleid in Vlaanderen professioneel onderbouwen door het ontwikkelen van O&O-indicatoren

De Vlaamse overheid moet opdracht geven om O&O-indicatoren te ontwikkelen die inzicht geven in de status en de dynamiek van O&O en innovatie in Vlaanderen.

7. Federalisering wetenschapsbeleid voortzetten

De huidige onduidelijkheid inzake de bevoegdheden wetenschapsbeleid dient te worden opgeheven. Er is dringend behoefte aan een geëigend adviesorgaan op federaal niveau.

Commentaar bij de oproep van de onderwijsministers aan de hogere onderwijs- en onderzoeksinstituten in de regio's Bremen, Nederland, Nedersaksen, Noordrijn-Westfalen en Vlaanderen betreffende de grensoverschrijdende samenwerking in het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek.

VRWB-R/COM-01 – 7 december 1995

Op 3 juni 1995 hebben de ministers van onderwijs van Bremen, Nedersaksen, Noordrijn-Westfalen, Nederland en Vlaanderen een schriftelijke oproep gericht aan de hogere onderwijs- en onderzoeksinstituten om grensoverschrijdende samenwerking in het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek in de betreffende regio's te verbreden en te verdiepen.

Naar aanleiding van deze oproep heeft de heer G. Monard, secretaris-generaal van het departement onderwijs, de VRWB uitgenodigd hierbij commentaar te geven.

De oproep beoogt de intensivering van de samenwerking tussen instituten over de grenzen heen, waarbij gestreefd moet worden naar nieuwe zaken die de kwaliteit van onderwijs en onderzoek in de betrokken regio's verbeteren. Het uiteindelijke doel moet zijn een open onderwijsruimte te creëren in de desbetreffende regio's en hierdoor nieuwe keuzemogelijkheden aan de studenten aan te bieden.

Bij het formuleren van zijn commentaar heeft de VRWB geopteerd om de topic 'grensoverschrijdende samenwerking' te benaderen in zijn algemene context. M.a.w. de commentaar beperkt zich niet tot de hierboven beschreven regio's, maar handelt over de grensoverschrijdende samenwerking in de ruime betekenis, via netwerken die zich ontwikkelen binnen en buiten Europa.

De VRWB kan akkoord gaan met het principe van samenwerking, en vooral met de bottom-up benadering die de ministers willen volgen; de overheden willen ondersteuning bieden bij het verdiepen van de reeds bestaande samenwerking en bij het uitbouwen van nieuwe samenwerkingen via initiatieven van de instelling zelf.

De VRWB stelt dat de samenwerking zich niet mag beperken tot de desbetreffende regio's, maar dat dit gegeven gezien moet worden als een mogelijkheid naast de andere samenwerkingen met verschillende regio's.

De VRWB meent dat in het totale pakket van internationale samenwerking (zowel bi- als multilateraal, en zowel op het gebied van onderwijs als op dat van wetenschappelijk en technologisch onderzoek) gestreefd moet worden naar coherentie in initiatieven, procedures, financiering, modaliteiten, prioritaire samenwerkingsregio's,...

Inhoudelijk beveelt de VRWB aan om uitwisselingsmogelijkheden te creëren zowel voor doctorandi als voor post-doctorandi, en om voldoende aandacht te besteden aan die disciplines die onvoldoende aanspraak kunnen maken op andere externe financieringsbronnen, met name de humane wetenschappen en multidisciplinaire onderzoeksdomeinen. Een inventarisatie van het aanbod van opleidingen en bestaande onderwijs- en onderzoeksvoorzieningen moet het mogelijk maken aan te tonen

waar samenwerking kan worden geactiveerd en lacunes en overaanbod in het domein zichtbaar maken. De regio's kunnen elkaar helpen op het gebied van kwaliteitszorg door elkaar wederzijdse hulp te verlenen bij het uitwerken van evaluatieprocedures en het onderling uitwisselen van experts.

M.b.t. de modaliteiten had de VRWB graag informatie gekregen over de omvang en de verdeling van het budget, beschikbaar voor het overeengekomen actieprogramma.

De VRWB is ook van oordeel dat de overheid de nodige stimulansen moet inbouwen om de grensoverschrijdende samenwerking te verbreden en te verdiepen en suggereert de volgende mogelijkheden: het financieren van reis- en verblijfkosten voor docenten die in het buitenland lesgeven; het voorzien in een beperkt aantal mandaten voor doctorandi en post-doctorandi en speciale aandacht voor de uitwisselingen van jonge postdoctorale onderzoekers.

De VRWB herinnert eraan dat het NFWO al een aantal initiatieven genomen heeft om grensoverschrijdende samenwerking te stimuleren, met name het fonds voor samenwerkingsprogramma's met Nederland in het kader van de taal- en cultuurwetenschappen en de recentelijk besliste mobiliteitstoelagen voor postdoctorandi met minimum drie jaar postdoc-activiteit.

De VRWB vindt dat andere partners equivalente maatregelen zouden moeten nemen om een evenwichtige mobiliteit van en naar Vlaanderen te realiseren.

De VRWB beklemtoont ten slotte dat de stimulansen in het kader van de voorliggende overeenkomst het best gefinancierd worden via de geëigende kanalen, m.n. het NFWO en het IWT. Dit zal de coherentie en de transparantie van het overheidsbeleid terzake ten goede komen.

Bijlage I

SAMENSTELLING VRWB¹

• voorzitter

ROGER DILLEMANS, erector K.U.Leuven in opvolging van ANDRÉ OOSTERLINCK (tot 1 november 1995) en diens voorganger JEF ROOS (tot 1 september 1994).

• Zes leden voorgedragen door de VLIR

Freddy ADAMS, erector UIA/UA

W. Patrick DE WILDE, vice-rector onderzoek VUB

Harry MARTENS, rector LUC

André OOSTERLINCK, rector K.U.Leuven

Jean VAN HOUTTE, rector UFSIA/UA

Etienne VERMEERSCH, vice-rector UG

• Drie leden voorgedragen door de werkgeversorganisaties vertegenwoordigd in de SERV

Eric VERMEYLEN, directieadviseur studiedienst, VEV, in opvolging van Guy CLÉMER (vanaf 1 november 1995)

Luc NIJS, directeur NCMV/CIP, in opvolging van Petrus THYS (vanaf 1 november 1994)

Hugo VANDAMME, gedelegeerd bestuurder Barco nv.

• Drie leden voorgedragen door de werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV

Johan MAES, directeur studiedienst Vlaams ABVV, in opvolging van Annick CLAUWAERT (vanaf 17 april 1996)

Ann DEMEULEMEESTER, stafmedewerker studiedienst ACW

Geert VANSINTJAN medewerker studiedienst ACV in opvolging van Bernard DE POTTER (tot 1 maart 1995)

• Vier leden rechtstreeks benoemd door de Vlaamse regering

Gilbert EGGERMONT, gastprofessor, hoofd Dienst Stralingsbescherming VUB

Roger VAN OVERSTRAETEN, algemeen directeur IMEC

Staf VAN REET, afgevaardigd bestuurder Janssen Pharmaceutica nv.

Lode WYNS, hoogleraar, voorzitter Instituut Moleculaire Biologie en Biotechnologie, VUB

*** Leden die ambtshalve lid zijn met raadgevende stem**

Christine CLAUS, directeur-generaal IWT

Freddy COLSON, eerste opdrachthouder APWB, departement COO

Johan DELANGHE, secretaris-generaal departement EWBL

Georges MONARD, secretaris-generaal departement OND

José TRAEST, secretaris-generaal NFWO

⁽¹⁾ MB 17 juni 1994 (BS 05 augustus 1994)
Toestand op 1 mei 1996

Bijlage II

SAMENSTELLING COMMISSIES¹

Commissie Wetenschapsbeleid

Voorzitter: Lode WYNS, hoogleraar, voorzitter Instituut Moleculaire Biologie en Biotechnologie, VUB

- Robert BOLLEN, algemeen directeur, Industriële Wetenschappen en Technologie, KHLim
- Roger BOUILLON, coördinator onderzoeksbeleid, K.U.Leuven
- Yvan BRUYNSERAEDE, gewoon hoogleraar, voorzitter onderzoeksraad, K.U.Leuven
- Annick CLAUWAERT, adviseur Studiedienst Vlaams ABVV
- Johan DE GRAEVE, afdelingshoofd departement EWBL
- Walter DE JONGHE, afgevaardigd bestuurder VITO
- Martin DE PRYCKER, directeur centrale research Alcatel-Bell
- Ann DEMEULEMEESTER, stafmedewerker studiedienst ACW
- Walter GEERTS, gewoon hoogleraar, faculteitsvoorzitter Romaanse talen, UIA-UFSIA/UA
- Benno HINNEKINT, adviseur NFWO
- Serge HOSTE, docent Faculteit Wetenschappen, UG
- Marc LUWEL, navorser APWB, departement COO
- Herman MAES, adjunct directeur IMEC
- Guy MARTENS, adviseur van de directeur generaal O&O, Solvay nv.
- Urbain MEERS, afgevaardigd bestuurder OCAS nv.
- Luc NIJS, directeur NCMV/CIP
- Eric SPRUYT, adviseur onderzoeksbeleid rectoraat, UIA/UA
- Lambert STALS, gewoon hoogleraar, algemeen directeur IMO, LUC
- Kris THIELEMANS, oud-voorzitter Focus Research
- Paul VAN ASSCHE, hoogleraar, gastprofessor UG
- Jean VAN BLADEL, past-voorzitter Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten
- Herman VAN DEN BERGHE, ere-vice-rector, directeur dienst onderzoekscoördinatie en directeur Centrum voor Menselijke Erfelijkheid, K.U.Leuven
- Henri VAN ONCKELEN, onderzoeksdirecteur NFWO, hoogleraar UIA/UA
- Nadine VAN PASSEL, opdrachthouder externe relaties Janssen Pharmaceutica nv.
- Geert VANSINTJAN, medewerker studiedienst ACV
- Aviel VERBRUGGEN, gewoon hoogleraar TEW, voorzitter STEM, UFSIA/UA
- Kristien VERBRUGGHEN, stafmedewerker onderzoeksbeleid VLIR

⁽¹⁾ Toestand op 31 december 1995

- Noël VERCRUYSSSE, afdelingshoofd universitair onderwijs en onderzoek, departement OND
- Eric VERMEYLEN, directieadviseur studiedienst VEV
- Peter VERSTRAETEN, directeur, opdracht houder evaluatie en opvolging, IWT
- Dominique WILLEMS, gewoon hoogleraar-prodecaan, UG

Commissie Federale en Internationale Samenwerking

Voorzitter: Freddy ADAMS, erector UIA/UA

- Lieve BRACKE, coördinator, Dienst Internationale Betrekkingen, UG
- Filip BUEKENS, opdrachthouder wetenschappelijk onderzoek, departement OND
- Jean-Claude BURGELMAN, hoofddocent L&W, directeur SMIT, VUB
- Gerard CIELEN, stafmedewerker K.U.Leuven
- Annick CLAUWAERT, adviseur studiedienst Vlaams ABVV
- Wilfried DEGRIECK, assistent-directeur afdeling concurrentievermogen, ministerie van Economische Zaken
- Dirk DE RIJCK, coördinator wetenschapsbeleid/communicatie, departement EWBL
- Roger DEKEERSMAECKER, adjunct directeur, IMEC
- Jozef DEPORTE, directeur, opdrachthouder dienstverlening, IWT
- Freddy DUMORTIER, gewoon hoogleraar, vice-rector LUC

- Mieke GIJSEMANS, onderzoekscoördinator, Reseach & Development, rectoraat VUB
- Veerle HENDRICKX, stafmedewerker onderwijs VLIR
- Bert LEEMANS, manager, Marketing en Communication VITO
- Veerle LORIES, navorser APWB, departement COO
- Jan MORTIER, stafmedewerker academische zaken, secretaris van de onderzoeksraad, UFSIA/UA
- Guy TORDEUR, nationaal secretaris LBC-NVK
- Annie VAN BROECKHOVEN, directeur departement Bioprocessing, Innogenetics, Gent
- Hendrik VAN BRUSSEL, departementsvoorzitter werktuigkunde, K.U.Leuven
- Marie Claire VAN DE VELDE, coördinator dienst onderzoeksbeleid, UG
- Urbain VANDEURZEN, voorzitter en gedelegeerd bestuurder LMS International nv.
- Nadine VAN PASSEL, opdrachthouder externe relaties Janssen Pharmaceutica nv.
- Eric VERMEYLEN, directieadviseur studiedienst VEV

Commissie Begroting en Financiën

voorzitter: Guy CLÉMER, directeur Studiedienst, VEV

- Tim AMPE, adjunct van de directeur departement EWBL
- Veerle BOGAERT, staf lid universitaire financiering en personeel, VLIR

-
-
-
- Sabine BORREY, navorser APWB, departement COO
 - Jean-Pierre DE GREVE, hoogleraar VUB
 - Linda DE KOCK, adjunct van de directeur, afdeling universitair onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, departement OND
 - Bart HEIJNEN, beheerder RUCA/UA
 - Robert HOOGEWIJS, academisch beheerder UG
 - Josée HOUBEN, staflid, dienst Onderzoekscoördinatie, K.U.Leuven
 - Roland JANSSEN, studiedienst ACV
 - Jacques LEMONNE, hoogleraar VUB
 - Johan MAES, directeur studiedienst Vlaams ABVV
 - Louis MARISSSENS, hoofd financiën NFWO
 - Luc NIJS, directeur NCMV/CIP
 - Stef PROOST, professor, Centrum voor Economische Studies, K.U.Leuven
 - Etienne POELVOORDE, opdrachthouder SERV
 - An ROELANDT, adviseur Studiedienst VEV
 - Mark SMEYERS, coördinator onderzoeksbeleid LUC
 - Herman STEEMAN, eerste wetenschappelijk adviseur IWT

Bijlage III

AD HOC WERKGROEPEN

Ad hoc werkgroep **Technologienota 2002** (17 mei 1994 – 9 juni 1994)

Voorzitter: Jean VAN HOUTTE, ere-rector UFSIA, gewoon hoogleraar UFSIA-UIA/UA

- Christine CLAUS, directeur-generaal IWT
- Annick CLAUWAERT, adviseur studiedienst Vlaams ABVV
- W. Patrick DE WILDE, vice-rector onderzoek VUB
- Christine DENEFFE, wetenschappelijk adviseur IMEC
- Luc DESIMPELAERE, manager new technologies, R&D Dept. Barco nv.
- Gilbert EGGERMONT, gastprofessor, hoofd Dienst Stralingsbescherming, VUB
- Marc LUWEL, navorser APWB, departement COO
- Harry MARTENS, rector LUC
- Jan MORTIER, stafmedewerker academische zaken, secretaris van de onderzoeksraad, UFSIA/UA
- Christine VAN BROECKHOVEN, hoofd Laboratorium voor neurogenetica Biochemie, UIA/UA
- Herman VAN DEN BERGHE, ere-vice-rector, directeur dienst onderzoekscoördinatie en directeur Centrum voor Menselijke Erfelijkheid, K.U.Leuven
- Marc VAN MONTAGU, gewoon hoogleraar UG

- Geert VANSINTJAN, medewerker studiedienst ACV
- Noël VERCRUYSSSE, afdelingshoofd Universitair Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, departement OND
- Eric VERMEYLEN, directieadviseur studiedienst VEV
- Lode WYNS, hoogleraar, voorzitter Instituut Moleculaire Biologie en Biotechnologie, VUB

Discussiegroep 'Situatie van de Onderzoeker' (21 december 1994 - ...)

voorzitter: Kris THIELEMANS, oud-voorzitter Focus Research

- Filip BUEKENS, opdrachthouder wetenschappelijk onderzoek, departement OND
- Erik DAENEN, personeelsdirecteur IMEC
- Jan DANCKAERT, doctor-assistent VUB
- J. Willy GOETSTOUWERS, vast-secretaris, hoofd administratieve diensten, algemene diensten, LUC
- Benno HINNEKINT, adviseur NFWO
- Eddy MOERLOOSE, docent, Talen en Culturen van Zuid- en Oost-Azië, UG
- Marc POLLET, beurscoördinator IWT
- Jos PROOST, technisch-administratief directeur VITO
- An ROELANDT, adviseur studiedienst VEV
- Oscar STEENHAUT, pro-rector VUB
- Jozef VAN DER PERRE, secretaris-generaal VLIR
- Karel VAN GOETHEM, directeur rectoraat-academische planning, UIA/UA

- Luk VAN IMPE, werkleider instituut voor Archeologisch Patrimonium
- Eric VERMEYLEN, directieadviseur studiedienst VEV
- Filip VOLCKAERT, onderzoeksleider NFWO, deeltijds hoofddocent, K.U.Leuven

Ad hoc werkgroep Telenet Vlaanderen

subcomité Gebruikersaspecten. (16 februari 1995 – 5 mei 1995)

Voorzitter: Jean-Claude BURGELMAN, hoofddocent L&W, directeur SMIT, VUB

Ondervoorzitter: Georges VAN DER PERRE, gewoon hoogleraar, K.U.Leuven

- Marc BINNEMANS, afgevaardigd bestuurder Antilope drukkerij nv.
- Filip BUEKENS, opdrachthouder wetenschappelijk onderzoek, departement OND
- Els DE BENS, gewoon hoogleraar, voorzitter vakgroep communicatiewetenschappen, UG
- Johan DE GRAEVE, afdelingshoofd departement EWBL
- Wilfried DECOO, gewoon hoogleraar didactiek en kritiek UIA/UA
- Pol T. DESCAMPS, advisor Special Studies Barco nv.
- Joseph DUMORTIER, Centrum voor Recht en Informatica, K.U.Leuven
- Gilbert EGGERMONT, gastprofessor, hoofd Dienst Stralingsbescherming, VUB
- Guido FAUCONNIER, gewoon hoogleraar, departementsvoorzitter communicatiewetenschappen, voorzitter mediacentrum, K.U.-Leuven

- Paul HUYBRECHTS, algemeen directeur, Uitgeversbedrijf Tijd nv.

- Jan LAROSSE, wetenschappelijk adviseur IWT

- Marc LUWEL, navorser APWB, departement COO

- Willy VAN DEN NEST, secretaris-generaal FINA, eurocoördinator, NCMV

- Wim VAN GREMBERGEN, hoogleraar, directeur MBA, UFSIA/UA

- Guido VAN HOOYDONK, hoofdbibliothecaris Centrale bibliotheek, UG

- Frank VAN THILLO, studiedienst Vlaams ABVV

- Fernand VANDAMME, gewoon hoogleraar UG

- Geert VANSINTJAN, medewerker studiedienst ACV

Ad hoc werkgroep Telenet Vlaanderen

subcomité Wetenschappelijke en Technologische Aspecten (16 februari 1995 – 8 juni 1995)

Voorzitter: Prof. Paul LAGASSE, voorzitter vakgroep informatietechnologie, UG

Ondervoorzitter: Antoine VAN DE CAPELLE, gewoon hoogleraar, Toegepaste Wetenschappen, K.U.Leuven

- Geert DE SOETE, directeur-diensthoofd Academisch Rekencentrum, UG

- Jo DECUYPER, navorser APWB, departement COO

- Paul DEVOLDERE, zaakvoerder Hyphen bvba.

-
- Eddy FLERACKERS, directeur Expertise-centrum Digitale Media, LUC
 - Bruno KREKELS, sr. wetenschappelijk adviseur IWT
 - Herman MAES, adjunct directeur IMEC
 - Jan NAUDTS, hoofddocent faculteit Wetenschappen, UIA/UA
 - Eddy PEETERS, Studiedienst ACV
 - Walter VAN DE VELDE, co-directeur Artificial Intelligence laboratorium, VUB, ter vervanging van L. STEELS
 - Dirk VAN DIJCK, hoogleraar, directeur Visielab, RUCA/UA
 - Eric VERMEYLEN, directieadviseur studiedienst VEV

Technisch Comité Ruimtevaart

(21 december 1995 - ...)

Voorzitter: Gilbert EGGERMONT, gastprofessor, hoofd Dienst Stralingsbescherming, VUB

- Etienne ARIJS, departementshoofd BIRA
- Gerard CIELEN, stafmedewerker, K.U. Leuven
- Jan DANCKAERT, doctor-assistent Toegepaste Natuurkunde, VUB
- Herwig DEJONGHE, hoofddocent UG
- Noël PARMENTIER, general Manager Radio, Space & Defense Division Alcatel Bell
- Marie Claire VAN DE VELDE, coördinator dienst onderzoeksbeleid, UG
- Urbain VANDEURZEN, voorzitter en gedelegeerd bestuurder LMS International nv.
- Johan VAN HELLEPUTTE, directeur Research Valorisatie IMEC
- Paul VERHAERT, afgevaardigd bestuurder, Verhaert Design & development nv.

Bijlage IV

HOOFDSTUK III

Bevoegdheid van de Raad

Artikel 3

§ 1. De Raad is bevoegd om inzake elke aangelegenheid betreffende het wetenschapsbeleid, met inbegrip van het technologiebeleid, op eigen initiatief aanbevelingen te formuleren en studies te verrichten en om, op verzoek van de Vlaamse regering en de in § 5 vermelde overheden, over die aangelegenheden advies te verstrekken.

§ 2. Meer in het bijzonder kan de Raad advies verstrekken, aanbevelingen formuleren en studies verrichten in verband met:

- de globale beleidslijnen en prioriteiten van het wetenschapsbeleid;
- de vorming van het onderzoekspersoneel;
- de grote trends in het wetenschapsbeleid en acties op federaal vlak;
- het toetsen van de doelmatigheid van de organisatie van het wetenschapsbeleid;
- het toetsen van het wetenschapsbeleid aan de ontwikkelingen op sociaal, economisch, technologisch en cultureel vlak en het formuleren van behoeften die daaruit voortvloeien.

§ 3. Vóór 30 september van elk jaar brengt de Raad een met redenen omkleed advies uit over het gevoerde en het te voeren begrotingsbeleid inzake het wetenschapsbeleid. Het advies wordt toegezonden aan de Vlaamse regering.

§ 4. De Vlaamse regering is verplicht vooraf het advies van de Raad in te winnen over:

- alle voorontwerpen van decreet en ontwerpen van reglementaire besluiten van de Vlaamse regering inzake wetenschapsbeleid die algemene aangelegenheden regelen waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn, met uitzondering van de voorontwerpen van decreet die de begroting betreffen;

DECREET TOT OPRICHTING VAN DE VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID

15 december 1993 (BS 26 maart 1994)

HOOFDSTUK I

Algemeen

Artikel 1

Dit decreet regelt aangelegenheden als bedoeld in artikel 59bis en artikel 107quater van de Grondwet.

HOOFDSTUK II

Oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid

Artikel 2

Voor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest wordt een Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid opgericht, hierna te noemen de Raad.

- alle voorontwerpen van decreet of besluiten houdende de oprichting, afschaffing of verandering van bevoegdheden van instellingen die instaan voor materies inzake wetenschapsbeleid waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn;
- alle belangrijke niet-gereguleerde acties en initiatieven inzake wetenschapsbeleid, met inbegrip van acties van de Vlaamse regering op federaal en internationaal vlak.

§ 5. Het advies van de Raad kan gevraagd worden door:

- de Vlaamse Raad;
- de Vlaamse minister, bevoegd voor het wetenschapsbeleid of, bij ontstentenis van de expliciete toewijzing van deze bevoegdheid, de minister-president van de Vlaamse regering;
- elke Vlaamse minister voor wat zijn bevoegdheden betreft.

§ 6. De adviezen, bedoeld in § § 4 en 5, dienen te worden verstrekt binnen een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de aanvraag. In geval van spoed kan de Vlaamse minister bevoegd voor het wetenschapsbeleid of, bij ontstentenis van de expliciete toewijzing van deze bevoegdheid, de minister-president van de Vlaamse regering, de termijn inkorten met dien verstande dat die niet minder dan tien werkdagen mag bedragen.

Het in vorig lid bedoeld advies wordt geacht te zijn gegeven indien het niet binnen bovengenoemde termijn is verstrekt.

§ 7. De Raad treedt op als Vlaamse gesprekspartner en kan als vertegenwoordiger van Vlaanderen worden betrokken bij gelijkaardige federale en internationale adviesorganen.

HOOFDSTUK IV

Informatiedoorstroming en verslaggeving

Artikel 4

§ 1. De Vlaamse regering stelt de Raad de noodzakelijke informatie ter beschikking om hem in staat te stellen zijn opdrachten naar behoren te vervullen.

§ 2. De adviezen, aanbevelingen en studies van de Raad zijn openbaar, tien werkdagen nadat ze medegedeeld zijn aan de Vlaamse regering.

Artikel 5

§ 1. De Raad legt jaarlijks aan de Vlaamse regering een verslag voor van zijn werkzaamheden. De Vlaamse regering overhandigt dit verslag aan de Vlaamse Raad.

§ 2. De Raad kan steeds bijzondere verslagen opstellen over bepaalde vraagstukken inzake wetenschapsbeleid.

HOOFDSTUK V

Samenstelling van de Raad

Artikel 6

§ 1. De Raad is samengesteld uit een voorzitter en zestien leden, allen benoemd om hun deskundigheid op grond van en hun betrokkenheid bij het wetenschapsbeleid in de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest.

Ten minste acht leden van de Raad, alsook de voorzitter, zijn personen die ervaring hebben met of hoofdzakelijk actief zijn in het wetenschappelijk onderzoek.

De Raad dient evenwichtig samengesteld te zijn uit deskundigen op het gebied van de cultuur- en de gedragswetenschappen, de toegepaste, de exacte en de biomedische wetenschappen.

§ 2. Zes leden zijn actief in of hebben ervaring met het universitair onderwijs of het wetenschappelijk onderzoek. Zij worden voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (V.I.R.).

§ 3. Zes leden worden voorgedragen door de werkgevers- en werknemersorganisaties die vertegenwoordigd zijn in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV).

§ 4. De voorzitter en vier leden worden voorgedragen door de Vlaamse minister bevoegd voor het wetenschapsbeleid of, bij ontstentenis van de expliciete toewijzing van deze bevoegdheid, de minister-president van de Vlaamse regering.

§ 5. De voorzitter en de leden van de Raad worden benoemd door de Vlaamse regering.

§ 6. De duur van het mandaat van de voorzitter en van de leden bedraagt vier jaar. Het mandaat is éénmaal hernieuwbaar. Indien een lid zijn mandaat niet beëindigt, wordt een nieuw lid benoemd conform de bovengenoemde bepalingen. Dit lid zal het desbetreffende mandaat voltooien en kan slechts één nieuw mandaat innemen.

Artikel 7

§ 1. Aan de Raad nemen met raadgevende stem deel:

- de secretaris-generaal van het departement Onderwijs;
- de secretaris-generaal van het departement Economie, Werkgelegenheid en Binnenlandse Aangelegenheden;
- de eerste opdrachthouder van de administratie voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid bij het departement Coördinatie;
- de directeur-generaal van het Instituut voor de bevordering van het Wetenschappelijk-Technologisch onderzoek in de industrie (IWT);

- de secretaris-generaal van de Vlaamse raad van bestuur van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (NFWO).

§ 2. De Raad kan in zijn huishoudelijk reglement zelf bepalen of hij voor de in § 1 van dit artikel genoemde ambtenaren plaatsvervangers kan toelaten, alsook of hij, in bepaalde omstandigheden en onder bepaalde voorwaarden, andere personen met raadgevende stem wenst te laten deelnemen aan de vergaderingen.

HOOFDSTUK VI

De werking van de Raad

Artikel 8

De Raad kan, binnen de mogelijkheden van zijn dotatie, voor het onderzoek van bijzondere vraagstukken of voor het uitvoeren van studieopdrachten een beroep doen op permanente commissies of ad hoc werkgroepen, bestaande uit leden benoemd door de Raad, of op externe deskundigen, onder de voorwaarden bepaald in het huishoudelijk reglement.

Artikel 9

De Raad stelt, binnen een termijn van 3 maanden na de inwerkingtreding van dit decreet, een huishoudelijk reglement op, dat minstens regelt:

1. de bevoegdheden van de voorzitter;
2. de samenstelling en de bevoegdheden van het eventuele dagelijks bestuur van de Raad;
3. de wijze van bijeenroeping en beraadslaging;
4. de frequentie van vergaderen;
5. de bekendmaking van de handelingen;
6. de voorwaarden waaronder de Raad een beroep kan doen op externe deskundigen, permanente commissies of ad hoc werkgroepen, overeenkomstig artikel 8;

7. de voorwaarden waaronder de Raad een beroep kan doen op personen, zoals vermeld in artikel 7, § 2.

Dit reglement is onderworpen aan de goedkeuring van de Vlaamse regering.

Artikel 10

De Vlaamse regering stelt aan de Raad een permanent secretariaat ter beschikking, dat naast personeel met een administratieve opleiding eveneens personeel met een wetenschappelijke opleiding omvat, en bepaalt het aantal, de loopbaan en de bezoldigingsregeling in overeenstemming met de aard van de functie en de gevraagde kwalificaties.

De Vlaamse regering kan voor het voormeld secretariaat van de Raad onder meer een beroep doen op gespecialiseerd personeel, statutair of contractueel, in dienst genomen in overeenstemming met de bepalingen van de artikelen 88, 89 en 90 van het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid.

Het secretariaat wordt onder het gezag van de voorzitter van de Raad geleid door een secretaris.

Artikel 11

Het departement Coördinatie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap stelt lokalen ter beschikking voor de huisvesting van het secretariaat van de Raad en verleent het alle logistieke steun.

Artikel 12

Voor de leden van de Raad en van het secretariaat van de Raad en voor alle personen die aan de Raad hun medewerking verlenen, gelden de bepalingen van Titel I, Hoofdstuk II, artikel 3 van het koninklijk besluit van 22 november 1991 tot bepaling van de algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van de rijksambtenaren die van toepassing zijn op het per-

soneel van de Executieven en van de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhankelijk zijn.

Artikel 13

De Raad beschikt voor het uitvoeren van zijn opdrachten over een dotatie die jaarlijks ingeschreven wordt in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

HOOFDSTUK VII

Het statuut van de Voorzitter, van de leden en van de personen die aan de Raad hun medewerking verlenen

Artikel 14

Inzake protocollaire en administratieve aangelegenheden wordt de voorzitter gelijkgesteld met een ambtenaar van rang 17 en worden de leden van de Raad gelijkgesteld met ambtenaren van rang 16.

De leden van commissies of werkgroepen die door de Raad worden opgericht, worden gelijkgesteld met een ambtenaar van rang 15.

De ambtenaren die met raadgevende stem deelnemen aan de Raad of aan de commissies of werkgroepen, behouden de rang die zij bekleeden in hun administratie.

Artikel 15

§ 1. De Vlaamse regering bepaalt het presentiegeld en de geldelijke vergoedingen die aan de voorzitter en de leden van de Raad kunnen worden toegekend.

§ 2. De Raad bepaalt, binnen de perken van zijn werkingsmiddelen, de geldelijke vergoedingen van de voorzitters en de leden van de permanente commissies en ad hoc werkgroepen en van de externe deskundigen.

HOOFDSTUK VIII

Slotbepaling

Artikel 16

Het besluit van de Vlaamse Executieve van 17 juli 1985 houdende oprichting van een Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid, gewijzigd bij het besluit van 31 juli 1991 en gewijzigd bij het besluit van 23 oktober 1991, wordt opgeheven.

Bijlage V

HUISHOUDELIJK REGLEMENT VAN DE VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID.

Ter uitvoering van artikel 9 van het decreet van 15 december 1993 tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid. Ge-coördineerde versie (goedgekeurd bij besluit van 29 juni 1994 en besluit van 29 maart 1995 van de Vlaamse regering).

HOOFDSTUK I.

Definities

Voor de toepassing van dit huishoudelijk reglement wordt verstaan onder:

Decreet: decreet van 15 december 1993 tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (B.S. van 26 maart 1994)

Raad: de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid

Voorzitter: de voorzitter van de Raad

Leden: leden die krachtens artikel 6 van het decreet benoemd zijn tot lid van de Raad

Raadgevende leden: de ambtenaren die uit hoofde van hun functie en krachtens art. 7 van het decreet met raadgevende stem deel nemen aan de Raad.

HOOFDSTUK II.

Vergaderingen en bijeenroepingen

Artikel 1

De Raad vergadert ten minste vijf maal per jaar in de lokalen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel.

De voorzitter roept de Raad bijeen, hetzij op eigen initiatief, hetzij op schriftelijke aanvraag van ten minste drie leden van de Raad.

Artikel 2

De organen die door de Raad zijn opgericht en die in zijn schoot werken, vergaderen eveneens in de lokalen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Ze worden bijeengeroepen door hun voorzitter, hetzij ter uitvoering van een beslissing van de Raad, hetzij op verzoek van de voorzitter van de Raad, hetzij op eigen initiatief, hetzij op schriftelijke aanvraag van ten minste twee leden van de Raad.

Artikel. 3

De uitnodigingen voor de vergaderingen van de Raad worden ten minste veertien dagen vóór de vergadering verstuurd.

In geval van spoed, zoals vermeld in § 6 van art. 3 van het decreet, kan deze termijn tot vier dagen teruggebracht worden.

Artikel. 4

§ 1. De vergaderingen van de Raad of van zijn organen zijn niet openbaar.

§ 2. De secretaris van de Raad woont de vergaderingen van de Raad bij.

HOOFDSTUK III.

Agenda

Artikel 5

De voorzitter stelt de agenda van de vergaderingen van de Raad vast, hetzij ter uitvoering van beslissingen genomen tijdens een vorige vergadering, hetzij op eigen initiatief, hetzij op aanvraag van één van de organen van de Raad, of van een lid van de Raad. In dit laatste geval dienen ten minste twee andere leden de bespreking van dit punt mee te ondersteunen bij het begin van de vergadering.

Artikel 6

Voor de andere organen van de Raad stelt de voorzitter van het betrokken orgaan de agenda van de vergaderingen vast, hetzij ter uitvoering van beslissingen van de Raad, hetzij ter uitvoering van beslissingen genomen tijdens een vroegere vergadering van het betrokken orgaan, hetzij op aanvraag van een van de leden van het betrokken orgaan, hetzij op eigen initiatief.

Artikel 7

De agenda wordt gevoegd bij de uitnodiging bepaald in art. 3.

Artikel 8

In geval van spoed kan de agenda tot bij de opening van de vergadering worden gewijzigd of aangevuld.

Eens de vergadering geopend, kan de agenda nog slechts worden gewijzigd of aangevuld krachtens een beslissing van de Raad of van het betrokken orgaan.

Artikel 9

De bescheiden betreffende de kwesties die op de agenda van een vergadering van de Raad of van een van zijn organen voorkomen, worden aan de leden van de Raad of van het betrokken orgaan bezorgd bij de uitnodiging bepaald in art. 3.

In geval van spoed kan de voorzitter deze termijn verkorten.

HOOFDSTUK IV.

Beraadslagingen

Artikel 10

De Raad kan slechts geldig beraadslagen, als de meerderheid van de leden aanwezig is.

Wanneer het quorum niet bereikt is om geldig over bepaalde punten van de agenda te beraadslagen, kan de voorzitter deze punten tot de volgende vergadering verdagen. Deze vergadering kan hierover dan geldig beraadslagen ongeacht het aantal aanwezigen op deze vergadering. Dit zal op de uitnodiging uitdrukkelijk worden vermeld.

Artikel 11

De beslissingen, adviezen, aanbevelingen, verslagen en notulen van de Raad of van zijn organen worden vastgesteld bij meerderheid van de aanwezige leden, behoudens strijdige bepaling van dit reglement. De voorzitter neemt normaal niet deel aan de stemming, maar bij staking van stemmen is zijn stem beslissend. Bij afwezigheid van de voorzitter neemt de plaatsvervangend voorzitter wel deel aan de normale stemming. Bij staking van stemmen wordt dan het voorstel tot een volgende vergadering verdaagd.

Artikel 12

De stemmingen geschieden bij handopsteken. Op verzoek van een lid kan tot de naamafroeping worden overgegaan. Indien er wordt gestemd over persoonskwesties, waar de betrokkene geen rechten kan doen gelden, is de stemming evenwel geheim.

Elk lid dat zich op een zitting bij een stemming onthoudt, kan na de stemming zijn onthouding verklaren. Als een uitgebracht advies of aanbeveling niet unaniem goedgekeurd is, kan een minderheidsnota worden bijgevoegd, als deze door ten minste drie leden ondertekend is.

HOOFDSTUK V.

Notulen

Artikel 13

Elke vergadering van de Raad of van een van zijn organen wordt vastgesteld in de notulen. De Raad kan voor sommige organen een afwijking toestaan.

Artikel 14

Als het om een vergadering van de Raad gaat, wordt de tekst van de notulen meegedeeld aan de leden en de raadgevende leden van de Raad. Als het een vergadering van een orgaan van de Raad betreft, wordt de tekst van de notulen meegedeeld aan de leden van het betrokken orgaan en aan de voorzitter van de Raad.

Artikel 15

De notulen worden pas definitief na goedkeuring.

HOOFDSTUK VI.

Handtekeningen

Artikel 16

De voorzitter en de secretaris van de Raad ondertekenen de beslissingen, adviezen, aanbevelingen, verslagen en notulen van de Raad.

HOOFDSTUK VII.

Voorzitterschap

Artikel 17

De voorzitter zit de vergaderingen van de Raad voor, neemt deel aan de beraadslagingen, ziet toe op de naleving van de organieke besluiten en van de reglementen van de Raad. Hij vertegenwoordigt de Raad bij de Vlaamse regering

en bij elke andere openbare en private instelling. Het secretariaat van de Raad, dat geleid wordt door de secretaris, staat onder het gezag van de voorzitter. De voorzitter brengt bij de Raad verslag uit over zijn activiteiten.

HOOFDSTUK VIII.

Organen van de Raad

Artikel 18

Om de werkzaamheden van de Raad voor te bereiden en om bijzondere vraagstukken te onderzoeken worden permanente commissies ingesteld.

Artikel 19

De Raad kan ad hoc werkgroepen oprichten, wanneer hij dit nodig acht.

Artikel 20

De Raad bepaalt voor elke commissie en ad hoc werkgroep de wijze van samenstelling en stelt de leden en de voorzitter aan.

Artikel 21

De voorzitters van de permanente commissies zijn leden van de Raad. In principe maken twee leden van de Raad altijd deel uit van de commissies en ad hoc werkgroepen. De leden en de raadgevende leden van de Raad kunnen steeds deelnemen aan de vergaderingen van de commissies en ad hoc werkgroepen.

Artikel 22

Op voorstel van een lid of de voorzitter van een commissie dan wel een ad hoc werkgroep, kan de Raad ten allen tijde zowel leden van de betreffende commissie of ad hoc werkgroep schrappen, als bijkomende leden coöpteren.

Artikel 23

De commissies en de ad hoc werkgroepen voeren hun werkzaamheden uit onder het toezicht en de controle van de Raad.
De Raad bepaalt hun opdrachten en bevoegdheden.

Artikel 24

De Raadsleden, de commissies en ad hoc werkgroepen treden niet naar buiten met adviezen, aanbevelingen, verslagen of publikaties.

HOOFDSTUK IX.

Dagelijks bestuur

Artikel 25

De Raad stelt een dagelijks bestuur samen waarin de voorzitter van de Raad en de voorzitters van de permanente commissies zitting hebben.
De secretaris van de Raad staat het dagelijks bestuur bij.

Artikel 26

Onder leiding van de voorzitter bereidt het dagelijks bestuur de onderwerpen voor die aan de Raad worden voorgelegd, en het ziet toe op de uitvoering van de beslissingen van de Raad. De Raad kan andere bevoegdheden aan het dagelijks bestuur overdragen.

Artikel 27

Het dagelijks bestuur treedt niet zelf naar buiten met adviezen, aanbevelingen, verslagen of publikaties.

HOOFDSTUK X.

Bekendmaking

Artikel 28

De Raad kan zijn beslissingen, adviezen en aanbevelingen openbaar maken tien dagen nadat ze meegedeeld zijn aan de Vlaamse regering.

HOOFDSTUK XI

Plaatsvervangings

Artikel 29

De leden en de raadgevende leden van de Raad kunnen zich niet laten vervangen voor de vergaderingen van de Raad.

Artikel 30

Bij afwezigheid of onbeschikbaarheid van de voorzitter wordt hij vervangen door het oudste beschikbare lid van het dagelijks bestuur. In deze hoedanigheid neemt dit lid alle bevoegdheden van de voorzitter over.

Artikel 31

§ 1. De leden van de commissies en ad hoc werkgroepen kunnen zich laten vervangen.

§ 2. Deze plaatsvervangings dienen evenwel vooraf te worden meegedeeld aan de voorzitter van het betreffende orgaan. De voorzitter van het betrokken orgaan kan in overleg met de voorzitter van de Raad een plaatsvervanger wraken.

§ 3. Bij afwezigheid of onbeschikbaarheid van de voorzitter van een commissie of ad hoc werkgroep, wijst de voorzitter van de Raad een plaatsvervanger aan.

HOOFDSTUK XII.

Raadpleging experts

Artikel 32

De Raad kan op voorstel van de voorzitter of van ten minste twee leden deskundigen ad hoc uitnodigen om met raadgevende stem aan de Raad deel te nemen.

Artikel 33

De commissies en ad hoc werkgroepen kunnen op verzoek van de Raad of op eigen initiatief en na goedkeuring door de Raad, deskundigen ad hoc uitnodigen om met raadgevende stem aan de werkzaamheden deel te nemen.

HOOFDSTUK XIII.

Begroting

Artikel 34

§ 1. De Raad keurt, na vaststelling van de jaarlijkse dotatie van de Vlaamse Raad, de begroting goed voor zijn werking in het betrokken jaar.

§ 2. Het dagelijks bestuur bereidt het begrotingsvoorstel voor.

Artikel 35

§ 1. Het dagelijks bestuur stelt de jaarrekening op.

§ 2. De jaarrekening wordt ter goedkeuring aan de Raad voorgelegd.

Artikel 35 bis

§ 1. Binnen de perken van de dotatie toegekend aan de Raad ter uitvoering van het decreet, inzonderheid van artikel 13 van het decreet, mag de voorzitter in overleg met het dagelijks bestuur contracten afsluiten en financiële verbintenissen aangaan namens en voor de Raad voor

alle prestaties die nodig zijn voor het uitvoeren en het ondersteunen van de werkzaamheden van de Raad.

§ 2. De secretaris kan contractuele en financiële verplichtingen aangaan voor zover het om bedragen gaat niet hoger dan vier procent (4%) van het totale bedrag van de jaarlijkse dotatie.

§ 3. De secretaris wordt aangeduid als ordonnateur van de rekening, waarop de dotatie wordt gestort en zal in overleg met de voorzitter, een administratief personeelslid van het VRWB-secretariaat aanduiden als rekenplichtige.

HOOFDSTUK XIV.

Vergoedingen

Artikel 36

De Raad bepaalt jaarlijks, binnen de perken van zijn werkingsmiddelen, de vergoedingen voor de voorzitters en de leden van de commissies en ad hoc werkgroepen.

HOOFDSTUK XV.

Bijzondere bepalingen

Artikel 37

De Raad kan bij de Vlaamse regering en de Vlaamse Raad een delegatie onder leiding van de voorzitter afvaardigen voor contact omtrent bepaalde thema's. De samenstelling hangt af van het te bespreken onderwerp.

HOOFDSTUK XVI.

Wijzigingen van het huishoudelijk reglement

Artikel 38

De Raad kan het huishoudelijk reglement wijzigen. De Raad kan niet beraadslagen over een voorstel tot wijziging van het huishoudelijk reglement, zo het niet op de agenda werd ingeschreven krachtens een beslissing van de Raad in een vroegere vergadering

De wijziging van het huishoudelijk reglement is slechts mogelijk bij goedkeuring door twee derden van de uitgebrachte stemmen en onder voorbehoud van goedkeuring door de Vlaamse regering.

BIJLAGE VI

Adviezen, aanbevelingen, commentaar, memoranda en publicaties van 1986 tot 1995¹⁾:

ADVIEZEN

- ADV-01 inzake de DIRV-commissies (28 mei 1986)
- ADV-02 inzake het voorontwerp van decreet houdende de oprichting van een Fonds tot Bevordering van het Industrieel Onderzoek in Vlaanderen (24 september 1986)
- ADV-03 inzake wetenschappelijke anciënniteit verworven in wetenschappelijke instellingen (11 december 1986)
- ADV-04 inzake commentaar namens de VRWB op het voorlopig advies van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren inzake wetenschappelijk onderzoek (4 maart 1987)
- ADV-05 Het rapport betreffende oprichting van een onderzoekcentrum keramische materialen in Limburg (24 mei 1988)
- ADV-06 betreffende een Vlaams Actieprogramma Biotechnologie (4 oktober 1988)
- ADV-07 betreffende de regionalisering en communautarisering van het wetenschapsbeleid (20 oktober 1988)
- ADV-08 betreffende de evaluatie en beheerstructuur voor het Vlaams Actieprogramma Biotechnologie (15 december 1988)
- ADV-09 betreffende de opmaak, de inhoud en de voorstelling van de Begroting Wetenschapsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap (18 januari 1989)
- ADV-10 betreffende het voorstel tot oprichting van een instelling van openbaar nut: "Nationaal Centrum voor Wetenschappelijke en Technische documentatie". (13 april 1989)
- ADV-11 inzake de uitbouw van een centrale administratieve structuur voor wetenschap en technologie (23 mei 1989)
- ADV-12 betreffende nieuwe universitaire expansie (15 juni 1989)
- ADV-13 betreffende de behandeling van de EUREKA-dossiers (28 september 1989)
- ADV-14 betreffende het beleid en de beleidsstructuur inzake het industrieel onderzoek in Vlaanderen (21 september 1989)
- ADV-15 betreffende de organisatie van informatie en de bevordering van de Vlaamse participatie inzake de Europese R&D-programma's (16 november 1989)
- ADV-16 betreffende een geheroriënteerd Vlaams Actieprogramma Biotechnologie (6 december 1989)
- ADV-17 betreffende het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (18 januari 1990)

¹⁾ De integrale teksten zijn op schriftelijke aanvraag te verkrijgen bij het VRWB-secretariaat.

-
- ADV-18 betreffende het Vlaams Impulsprogramma Milieutechnologie (29 januari 1990)
 - ADV-19 betreffende het Vlaams Horizontale begrotingsprogramma Wetenschapsbeleid 1990 (18 januari 1990)
 - ADV-20 betreffende de sectoriële collectieve onderzoekscentra (21 mei 1990)
 - ADV-21 betreffende het onderzoeksprogramma EUCLID (20 juni 1990)
 - ADV-22 betreffende het voorontwerp van decreet tot oprichting van het Vlaams Instituut voor de bevordering van het Wetenschappelijk-Technologisch Onderzoek in de Industrie, het IWT (28 september 1990)
 - ADV-23 betreffende het voorontwerp van decreet houdende de oprichting van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, het VITO (12 oktober 1990)
 - ADV-24 betreffende de verder uitgewerkte voorstellen voor het Impulsprogramma Nieuwe Materialen (18 juni 1991)
 - ADV-25 inzake het ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse gemeenschap en het ontwerp van bijzonder decreet betreffende de "Universiteit Gent" en het Universitair Centrum Antwerpen" (18 februari 1991)
 - ADV-26 inzake het Horizontaal Begrotingsprogramma 1991 (19 september 1991)
 - ADV-27 inzake het Vlaams Impulsprogramma Energietechnologie (20 november 1991)
 - ADV-28 omtrent de deelname van Vlaamse Researchgroepen in de Europese onderzoeksprogramma's (12 december 1991)
 - ADV-29 betreffende het "Report of the Temporary International Consultative Committee on New Organizational Forms of Graduate Research Training" (26 maart 1992)
 - ADV-30 betreffende het voorontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid en het voorontwerp van memorie van toelichting (1 oktober 1992)
 - ADV-31 betreffende het voorstel tot verderzetting van de financiering van de "Emerging Technology Centers" in het kader van het Vlaams Actieprogramma voor Biotechnologie (10 december 1992)
 - ADV-32 inzake steun aan Vlaamse Gemeenschappelijke Industriële Impulsacties (10 december 1992)
 - ADV-33 inzake de Vlaamse Horizontale Begrotingsprogramma's Wetenschapsbeleid 1992-1993 (28 januari 1993)
 - ADV-34 inzake de instelling van een Vlaams Impulsprogramma Natuurontwikkeling (4 februari 1993)
 - ADV-35 inzake het convenant "Vlaamse Textielmachine- en systeembouw" (10 juni 1993)
-

- ADV-36 inzake het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering betreffende de financiering van de geconcentreerde onderzoeksacties en van de speciale fondsen voor onderzoek in de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap (24 februari 1994)
- ADV-37 betreffende de nieuwe regeling voor de cofinanciering van deelname van Vlaamse universitaire onderzoeksploegen aan Europese onderzoeksprogramma's (22 maart 1994)
- ADV-38 betreffende het onderzoeksinitiatief rond 'Sprak- en Taaltechnologie' voor het Nederlands (22 maart 1994)
- ADV-39 inzake het ontwerpbesluit van de Vlaamse regering tot regeling van de procedure van het beleidsgericht onderwijskundig wetenschappelijk onderzoek op initiatief van de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs (14 juni 1994)
- ADV-40 betreffende de "Technologienota Vlaanderen 2002" (30 juni 1994)
- ADV-41 inzake het ontwerp-besluit van de Vlaamse regering betreffende de toekenningsvoorwaarden van de jaarlijkse toelagen van de Vlaamse Gemeenschap aan het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek en de daarbij geassocieerde onderzoeksfondsen (8 september 1994)
- ADV-42 over de implicaties van "Nieuwe diensten op kabel en/of telefoonlijnen" voor de Vlaamse Wetenschappelijke Wereld (28 juni 1995)

- ADV-43 betreffende de Vlaamse Horizontale Begrotingsprogramma's Wetenschapsbeleid 1994 en 1995 (28 juni 1995)

AANBEVELINGEN

- AANB-01 bij het St. Michielsakkoord: Politieke voorstellen tot vervollediging van de federale structuur: bevoegdheid wetenschapsbeleid. (29 oktober 1992)
- AANB-02 bij de studie " De loopbaan van een wetenschappelijk onderzoeker", uitgevoerd door de administratie voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid (26 oktober 1992)
- AANB-03 betreffende de Vlaamse deelname aan ruimteonderzoek in het kader van ESA (22 april 1993)
- AANB-04 bij het voorontwerp van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap (28 oktober 1993)
- AANB-05 bij de beleidsbrief "Het Wetenschapsbeleid in Vlaanderen - Beleidsbrief voor 1995 neergelegd door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering in de commissie Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid van de Vlaamse Raad, Brussel, oktober 1994 (28 juni 1995)
- AANB-06 betreffende de Vlaamse deelname aan Europese onderzoeksprogramma's (14 september 1995)

-
-
-
- AANB-07 inzake het stimuleren van de cultuur- en gedragswetenschappen naar aanleiding van de studie "Wetenschap als Cultuur" (14 september 1995)
 - AANB-08 bij het IWT-rapport: Toekenning van de specialisatiebeurzen voor het academiejaar 1994-1995. (26 oktober 1995)

COMMENTAAR

- COM-01 bij de oproep van de onderwijsministers aan de hoger onderwijs en onderzoekinstellingen in de regio's Bremen, Nederland, Nedersaksen, Noordrijn-Westfalen en Vlaanderen betreffende de grensoverschrijdende samenwerking in het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek (7 december 1995)

MEMORANDA

- MEM-01 van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB) aan de vernieuwde Vlaamse Raad. (20 december 1991)
- MEM-02 aan de nieuwe Vlaamse Regering met betrekking tot het Vlaams Wetenschapsbeleid (30 mei 1995)

PUBLICATIES

- Activiteitenverslag 1986-1988
- Jaarverslag 1989
- "Een onderzoek naar de Vlaamse deelname aan het Europese kaderprogramma", A. Adams, C. Appels, G. Eggermont, E. Monard en J. Van de Vijvere, 22 april 1991
- Activiteitenverslag 1990-1991
- Advies inzake de Vlaamse Horizontale Begrotingsprogramma's Wetenschapbeleid 1992 en 1993, 28 januari 1993
- Aanbeveling betreffende de Vlaamse deelname aan ruimteonderzoek in het kader van ESA, met analyserapport, 22 april 1993
- Activiteitenverslag 1992-1993
- Wetenschap als Cultuur, Marc De Mey, Johan Braeckeman en Tom Claes, december 1994
- Advies inzake de Vlaamse Horizontale Begrotingsprogramma's Wetenschapbeleid 1994-1995, 28 juni 1995

Bijlage VII

VRWB-secretariaat

Het VRWB-secretariaat is belast met de inhoudelijke voorbereiding, de rapportering, de voortgangsbewaking en de coördinatie van de VRWB, zijn commissies en werkgroepen.

Het VRWB-secretariaat is ondergebracht in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en wordt geleid door een secretaris onder het gezag van de voorzitter.

SAMENSTELLING

Stafleden:

- dr. ir. Elisabeth MONARD, secretaris
- dr. Danielle RASPOET, navorser
- dr. Marie Claire VAN DE VELDE, adjunct-secretaris¹

Administratieve ondersteuning:

- Carine BRACKENIER, administratief medewerker
- Greet DRILJEUX, adjunct van de directeur

⁽¹⁾ Vanaf 1 mei 1995 met verlof voor stage.

INHOUD

Voorwoord	2
Voorgeschiedenis	4
Activiteiten	6
Adviezen	12
Aanbevelingen	25
Memoranda en Commentaren	32
Bijlage I : Samenstelling van de Raad	36
Bijlage II : Samenstelling van de commissies	37
Bijlage III : Samenstelling van de ad hoc werkgroepen	40
Bijlage IV : Decreet tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid	43
Bijlage V : Huishoudelijk reglement van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid	48
Bijlage VI : Lijst van de adviezen, aanbevelingen, memoranda, commentaren en publicaties in de periode 1986-1995	54
Bijlage VII : VRWB-secretariaat	59

COLOFON

Uitgave van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB)
14 juni 1996

R. Dillemans, voorzitter
E. Monard, secretaris

VRWB-secretariaat
Boudewijnlaan 30
1000 Brussel
Tel: (02)507 5986
Fax: (02)507 5794

Ontwerp en lay-out: R. Goossens
Afdeling Communicatie en Ontvangst
ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

Druk: Drukkerij L. Vannelle n.v., Gent/Mariakerke

D/1996/6099/1

Verantwoordelijke uitgever:
VRWB-secretariaat
Boudewijnlaan 30
1230 BRUSSEL

